

Jaarverslag 2017

Almeerse Scholen Groep

Jaarverslag

I Bestuursverslag	4
Voorwoord.....	4
1. Organisatie van de Almeerse Scholen Groep	5
1.1 Organisatiestructuur.....	5
1.2 De cijfers: medewerkers (peildatum 31-12-2017)	6
1.3 De cijfers: leerlingen (peildatum 01-10-2017).....	6
2. Onze waarden.....	7
3. Onze koers	8
3.1 Twee ambities, vier opdrachten.....	8
3.2 Het koersplan: hier staan we nu.....	9
3.2.1 Opdracht 1: Maatschappelijke verankering	9
3.2.2 Opdracht 2: Vernieuwend en kwalitatief goed onderwijs	9
3.2.3 Opdracht 3: Goed werkgever- en werknemerschap, kwaliteit en vitaliteit.....	11
3.2.4 Opdracht 4: ASG als gemeenschap	12
4. Personeel en organisatie	13
5. Huis op orde	15
6. Bestuur	17
6.1 College van Bestuur	17
6.2 Verslag van de Raad van Toezicht	17
6.3 Medezeggenschap.....	19
6.4 Klachten en bezwaarschriften	20
7. Financiën.....	21
7.1 Financieel resultaat	21
7.2 Continuïteitsparagraaf.....	22
7.2.1 Meerjarenbegroting	22
7.2.2 Kengetallen leerlingaantallen en personele bezetting.....	23
7.2.3 Meerjarenoverzichten van de staat van baten en lasten en van de balans	24
7.2.4 Ontwikkeling van de financiële kengetallen.....	25
7.2.5 Risico's en risicobeheersingssystemen.....	26
7.2.6. Belangrijkste risico's en onzekerheden	27
7.2.7. Rapportage toezichthoudend orgaan	30
7.3 Treasuryverslag.....	30
Bijlage 1 Overzicht po- en vo-scholen (peildatum 31-12-2017)	31

Bijlage 2 Functies en nevenfuncties Raad van Toezicht en College van Bestuur	32
II Geconsolideerde jaarrekening	33
Geconsolideerde Balans	34
Geconsolideerde staat van Baten en Lasten	35
Geconsolideerd kasstroomoverzicht.....	36
Geconsolideerd overzicht totaalresultaat over 2017.....	37
Kengetallen.....	38
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.....	39
Toelichting op de onderscheiden posten van de geconsolideerde balans	46
Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen	52
Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten.....	53
Accountantshonoraria	58
Enkelvoudige Balans (Koepel) Stichting ASG.....	59
Enkelvoudige staat van Baten en Lasten (Koepel) Stichting ASG	60
Algemeen.....	60
Grondslagen voor de waardering en resultaatbepaling.....	60
Toelichting op de onderscheiden posten van de enkelvoudige balans	61
Toelichting op de enkelvoudige staat van baten en lasten	65
Bezoldiging topfunctionarissen op basis van WNT 2017 en 2016	69
Model G Verantwoording subsidies	71
Segmentatie: Naar soort onderwijs.....	72
Segmentatie: Balans per stichting	73
Segmentatie: Staat van baten en lasten per stichting.....	74
Ondertekening van de Jaarrekening 2017.....	75
III Overige gegevens	76
Statutaire bepalingen inzake resultaatbestemming	76
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	76

I Bestuursverslag

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag 2017 van de Almeerse Scholen Groep (ASG). Met dit document verantwoordt het College van Bestuur (CvB) van ASG zich over het gevoerde beleid, de bereikte resultaten en de besteding van de aan het CvB toevertrouwde middelen in 2017.

Het financiële tekort dat eind 2016 zichtbaar werd, leidde ertoe dat we in 2017 de uitvoering van ons Koersplan 2015-2018 herijkt hebben.

In het afgelopen jaar zijn in dit kader de eerste stappen op weg naar een toekomstbestendig ASG gezet. We realiseren ons, dat een toekomstbestendige Almeerse Scholen Groep ontstaat uit beslissingen die we vandaag de dag nemen. Financiële processen zijn verbeterd en we hebben strategische vragen geformuleerd die helpen bij het toekomstbestendig inrichten van ASG. In het najaar zijn de eerste antwoorden op deze vragen als een bestuurlijke visie op een toekomstbestendig ASG geformuleerd.

Tegelijkertijd hebben we in 2017 verder gewerkt aan de basis van ons werk; de strategische ambities en de opdrachten van onze huidige koers.

Allereerst hebben we geanticipeerd op het dreigende lerarentekort; onze eigen invalpool, de Taskforce Lerarentekort en de Talentenpool voor beginnende leerkrachten speelden daarbinnen een belangrijke rol. Ten tweede zijn we trots op onze aandacht voor onderwijsinnovatie. Het is inspirerend om te zien hoeveel bevlogen ideeën er in onze eigen organisatie aanwezig zijn. De Regiegroep Innovatie verzamelde in 2017 de gedachtegangen, die in 2018 uitgewerkt worden.

Als derde ontwikkeling noemen we graag onze inspanningen rondom professionalisering. Wie goede medewerkers wil krijgen en behouden, moet goede opleidingsmogelijkheden bieden. De ASG Academie is de centrale plek die voor alle medewerkers een uitgebreid aanbod aan trainingen en opleidingen verzorgt. Ondanks de krappe financiële ruimte in 2017 hebben we de Academie in stand gehouden en zo de professionalisering doorgezet.

Onze inspanningen in 2017 hebben ons dichterbij de realisatie van het huidige Koersplan 2015-2018 gebracht. De huidige stand van zaken én onze visie voor de toekomst vormen dan ook de basis voor ons Koersplan 2019-2022, waaraan we momenteel werken. Voor onze leerlingen, voor de toekomst van onze stad.

Separaat aan dit jaarverslag is een website gemaakt, waarin elementen uit het jaarverslag worden geïllustreerd met verhalen van onze medewerkers. Deze website is, net als dit jaarverslag, te vinden op onze website www.asg.nl.

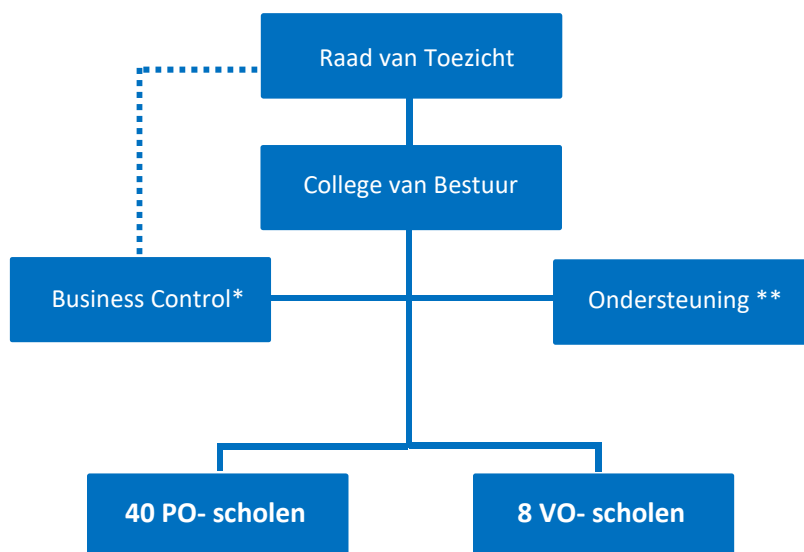
Herbert Griffioen en Barbara Dijkgraaf
College van Bestuur Almeerse Scholen Groep

1. Organisatie van de Almeerse Scholen Groep

De Almeerse Scholen Groep is het grootste onderwijsbestuur in Almere en de grootste werkgever van Flevoland. ASG heeft 40 basisscholen en 8 scholen voor voortgezet onderwijs. Als gemeenschap van basis- en middelbare scholen delen we met elkaar al onze kennis, ervaring en ideeën.

1.1 Organisatiestructuur

De interne organisatiestructuur

* *Business Control: financial control en informatiemanagement*

** *Ondersteuning: stafbureau en bedrijfsbureau*

De juridische structuur

De Almeerse Scholen Groep bestaat uit de volgende stichtingen:

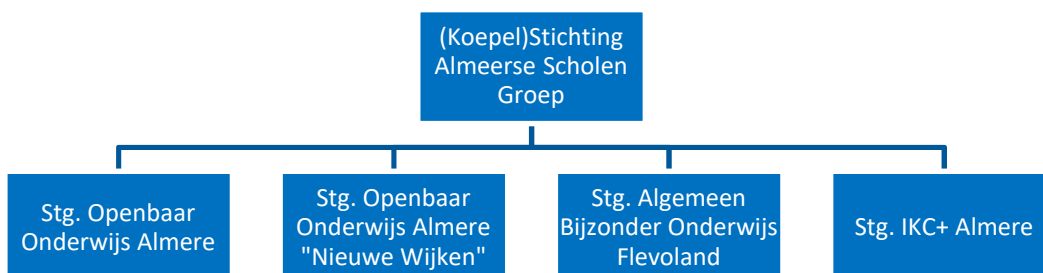
(Koepel)Stichting Almeerse Scholen Groep

Stichting Openbaar Onderwijs Almere

Stichting Algemeen Bijzonder Onderwijs Flevoland

Stichting Openbaar Onderwijs Almere "Nieuwe Wijken"

Stichting IKC+ Almere

De Almeerse Scholen Groep wordt gezamenlijk gevormd door Stichting Openbaar Onderwijs Almere (OOA), Stichting Openbaar Onderwijs Almere “Nieuwe Wijken” (“Nieuwe Wijken”), Stichting voor Algemeen Bijzonder Onderwijs Flevoland (ABO), Stichting IKC+ Almere (IKC+) en (Koepel) Stichting Almeerse Scholen Groep (ASG). Stichtingen OOA, “Nieuwe Wijken” en ABO verzorgen onderwijs. Stichting IKC+ richt zich op het (doen) oprichten, exploiteren en in stand houden van een integraal kind centrum met buurtfunctie. Het werkgebied voor de (vier) stichtingen is de gemeente Almere. Het bestuur en toezicht voor deze (vier) stichtingen wordt uitgeoefend door respectievelijk het College van Bestuur en de Raad van Toezicht van de (Koepel) Stichting ASG. Daarnaast verleent de (Koepel) Stichting ASG ondersteunde diensten.

1.2 De cijfers: medewerkers (peildatum 31-12-2017)

Gemiddeld aantal medewerkers uitgedrukt in fte's in 2017

	Directie	OP	OOP	LIO/Stagiair	Totaal
Primair onderwijs	57	627	109	7	800
Voortgezet onderwijs	52	630	202	1	885
Bedrijfsbureau	2	-	66	-	68
Totaal	111	1.257	377	8	1.753

In- en uitstroom in fte's in 2017

	Uit dienst	In dienst
Primair onderwijs	177	124
Voortgezet onderwijs	173	125
Bedrijfsbureau	5	7
Totaal	355	256

1.3 De cijfers: leerlingen (peildatum 01-10-2017)

Primair onderwijs	Aantal	Voortgezet onderwijs	Aantal
Basisonderwijs	10.443	Arte College	792
Speciaal basisonderwijs	471	Buitenhout College	1.223
Totaal	10.914	De Meergronden	1.368
		Echnaton	1.238
		Helen Parkhurst	2.138
		Montessori Lyceum Flevoland	579
		Oostvaarders College	1.828
		PrO Bachweg	196
		PrO Koningsbeltstraat	203
		PrO Tompoesstraat	152
		Totaal	9.717

2. Onze waarden

Missie

Wij geloven dat de eerste achttien jaar van een mensenleven een van de belangrijkste periodes is. Daarom brengen we alles in stelling en halen we alles uit de kast om ervoor te zorgen dat die periode maximaal wordt benut. Zodat ieder kind het optimale uit zichzelf kan halen en volledig tot bloei kan komen.

Wij willen het best mogelijke onderwijs bieden. Dat is een grote ambitie, maar ook een ambitie die bij ons past. Omdat wij een groot voordeel hebben. Als gemeenschap van basisscholen en scholen voor voortgezet onderwijs hebben wij een enorm potentieel, vele malen groter dan de som der delen. Samen hebben we eindeloos veel ideeën.

De waarden

De doorvertaling van onze missie naar waarden die kort en bondig onze essentie uitdrukken gebeurde in 2010. We vonden het van belang duidelijke afspraken te maken over de richting van onze scholengroep. In een serie bijeenkomsten met alle medewerkers van de toen nog jonge organisatie en met adviezen van externe stakeholders ontstonden de waarden van onze organisatie.

- Wij zijn kindgericht.
- Wij zijn ondernemend en vooruitstrevend.
- Wij bieden een divers en op elkaar aansluitend onderwijsaanbod.
- Wij bieden algemeen toegankelijk onderwijs dicht bij huis.
- Wij zijn een betrokken maatschappelijke partner.
- Wij bieden een professionele werkomgeving.
- Wij zijn een goede werkgever.
- Wij zijn een sterke organisatie en maken optimaal gebruik van de schaalvoordelen.

Deze acht waarden geven nog steeds aan waar wij voor staan en hoe wij met elkaar omgaan.

Tegelijkertijd veranderen tijden en staan wij als scholengroep niet stil. Vanuit onze omgevingsgerichte blik kijken we steeds om ons heen; naar de veranderende maatschappij, nieuwe (onderwijs)ontwikkelingen, de wensen van ouders, leerlingen en medewerkers.

Onze acht waarden bewegen mee en we herijken waarden als dat nodig is. Zodat ze in een actuele vorm een belangrijke bouwsteen van ons nieuwe koersplan 2019-2022 worden. Zo blijven we als ASG vanuit het heden gericht op de toekomst.

3. Onze koers

Het afgelopen jaar was het derde jaar van de uitvoering van het Koersplan 2015-2018. Dit plan vormt het kader voor al onze acties. Hoewel het financiële tekort van eind 2016 leidde tot aanpassingen in de uitvoering van onze koers, stonden we allesbehalve stil en hebben we ook in 2017 vorderingen gemaakt.

3.1 Twee ambities, vier opdrachten

In het Koersplan 2015-2018 hebben we twee strategische ambities en vier opdrachten geformuleerd.

Kern ASG	2 strategische ambities	4 opdrachten aan onszelf
De kracht van samen.	De Almeerse variant van excellent en eigentijds onderwijs ASG is een vitale organisatie	Maatschappelijke verankering. Vernieuwend en kwalitatief goed onderwijs Goed werkgever- en werknemerschap ASG als gemeenschap: geheel meer dan de delen
Randvoorwaarde: huis op orde		

1. We bieden als ASG de Almeerse variant van excellent en eigentijds onderwijs

We leiden onze leerlingen op tot burgers die hun leven in de maatschappij van vandaag en morgen zelf kunnen vormgeven. Dat betekent dat we kennis overdragen, maar ook vaardigheden aanleren en aandacht schenken aan burgerschap. We zijn volledig op de hoogte van nieuwe kennis en inzichten over leren en ontwikkelen. Daarbij maken we gebruik van informatietechnologie en inzichten op het gebied van gepersonaliseerd leren.

2. De Almeerse Scholen Groep is een vitale organisatie

Onze medewerkers voelen zich verbonden met hun eigen school, maar ook met de organisatie. Want de organisatie biedt kansen je te ontwikkelen, anderen te ontmoeten en kennis te delen. Iedere medewerker neemt zijn of haar eigen loopbaan ter hand; de ASG-organisatie biedt hierop volop ondersteuning met scholingsmogelijkheden, professionele ontmoetingen, mobiliteit en ASG Academie.

Om deze strategische ambities te verwezenlijken, hebben we voor de periode 2015-2018 vier concrete opdrachten aan onszelf geformuleerd.

1. We zijn maatschappelijk verankerd;
2. We verzorgen vernieuwend en kwalitatief goed onderwijs;
3. We vinden goed werkgever- en werknemerschap, kwaliteit en vitaliteit belangrijk;
4. We zien ASG als gemeenschap.

Deze ambities verbinden we aan de randvoorwaarde dat onze bedrijfsprocessen, financiële processen en onze facilitaire, huisvestings- en ICT-voorzieningen op orde moeten zijn.

3.2 Het koersplan: hier staan we nu

Op basis van ons Koersplan maken we ieder jaar een jaarplan. Omdat er eind 2016 sprake was van een financieel tekort, hebben we de uitvoering van onze koers het afgelopen jaar moeten bijstellen. Dit heeft geleid tot het formuleren van een visie op een toekomstbestendig ASG. Onverwachte extra kosten voor huisvesting en personele lasten maakten ingrijpen noodzakelijk. Daarbij hadden we wel nadrukkelijk de wens het oorspronkelijke Koersplan 2015-2018 op hoofdlijnen vast te houden. En dat hebben we dan ook gedaan.

3.2.1 Opdracht 1: Maatschappelijke verankering

Als scholengroep staan we midden in de maatschappij. Goed contact met de directe omgeving is voor ons van groot belang. Veel aandacht gaat uit naar de ouders van onze leerlingen en naar partners die ook met onze leerlingen werken, bijvoorbeeld instanties in de zorg, andere onderwijsorganisaties en stagebedrijven. Zo zorgen we voor verbinding en voor maatschappelijke verankering van onze activiteiten.

Resultaten

- De samenwerking met de uiteenlopende instanties voor jeugdhulpverlening en onze scholen voor speciaal basisonderwijs (SBO) is in 2017 goed van de grond gekomen. Via het Onderwijs Jeugd Arrangement hebben we de zorg binnen de muren van onze twee SBO-scholen gebracht. Zo bieden we een geïntegreerde aanpak van onderwijs, ondersteuning bij het leren en jeugdzorg en voorkomen we dat onze leerlingen na schooltijd nog naar een andere instantie toe moeten.
- De tijd en energie die we staken in de gezondheid van onze leerlingen, maakten dat in 2017 een aantal van onze leraren lichamelijke opvoeding een belangrijke rol speelde binnen het Almeers Kenniscentrum Toptalent (AKT) dat kinderen meer wil laten bewegen. Ook namen ASG-scholen deel aan het project Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG).
- We gaven extra steun aan leerlingen die daaraan behoefte hadden. Dat deden we onder andere via JINC, de organisatie die jongeren helpt om een betere startpositie te krijgen op de arbeidsmarkt, als lid van de Almeerse Future Group, waarin wordt samengewerkt met het ROC, politie, welzijnswerk en woningcorporaties en door deelname als bestuurder aan Playing for Success, dat actief en betekenisvol naschools onderwijs verzorgt voor kinderen in de leeftijd van 9 tot 14 jaar bij wie het vanwege sociaal-emotionele redenen, soms tijdelijk, minder lekker loopt op school dan verwacht.
- Ook werkten we in 2017 weer nauw samen met andere Almeerse schoolbesturen aan de Lokaal Educatieve Agenda (LEA), om alle talenten van de jonge inwoners van Almere tot ontwikkeling te laten komen. Eén van de resultaten van deze samenwerking in 2017 is een curriculum op maat voor hoogbegaafde leerlingen.
- Maatschappelijke verankering betekent ook dat je extern verantwoording aflegt over wat je doet. Het College van Bestuur maakt deel uit van de initiatiefgroep Publiek Verantwoorden. In dit kader organiseerde het CvB in 2017, in samenspraak met de Raad van Toezicht, een bijeenkomst voor nauw betrokken maatschappelijke instanties. Ook heeft het CvB deelgenomen aan twee bijeenkomsten van alle aangesloten instanties.

3.2.2 Opdracht 2: Vernieuwend en kwalitatief goed onderwijs

Goed onderwijs vraagt om continue aandacht en aanpassing. Stilstand is achteruitgang, zeker in een maatschappij die zo snel beweegt en verandert als de onze. Al een aantal jaar staat innovatie dan ook op de agenda van ASG. Onze scholen werken iedere dag aan kwaliteit en nemen kennis van nieuwe inzichten over leren. We geven brede onderwijsinitiatieven de kans door bewust te kiezen voor een andere manier van

denken en doen om onze doelen te behalen. We volgen de resultaten die wij en onze leerlingen daarmee behalen op de voet. Zo ontwikkelen we nieuwe kennis over de beste manieren om onderwijs te geven.

Ook vernieuwend en kwalitatief goed passend onderwijs vraagt continu om aandacht. In 2017 hebben we dan ook wederom scherp zicht gehouden op passend onderwijs. Binnen het samenwerkingsverband Coöperatie Passend Onderwijs is in het afgelopen jaar de aanzet gegeven tot een nieuw Ondersteuningsplan 2018-2022 dat in 2018 moet worden vastgesteld. Hierin beschrijven we op hoofdlijnen onze gezamenlijke visie op passend onderwijs. Verder is afgesproken per 1 augustus 2018 niet meer te werken met aanwijzingen voor leerwegondersteunend onderwijs (lwoo). De hiervoor beschikbare financiële middelen worden via de coöperatie aan de scholen met een lwoo-licentie toegekend. Zij zullen deze middelen inzetten voor lichte ondersteuning aan die leerlingen die dat nodig hebben. ASG heeft zich voorbereid op deze nieuwe toekenning van middelen. Over het samenwerkingsverband wordt verslag gedaan in het Jaarverslag van Passend Onderwijs Almere.

Resultaten

- In 2017 waren er twee ASG-po-scholen met een onvoldoende beoordeling van de Inspectie van het Onderwijs en twee zeer zwakke po-scholen. Dankzij een verbeteringstraject is één van de scholen nog in 2017 naar een basisarrangement gegaan. Bij de andere scholen loopt het verbetertraject door in 2018. In het voortgezet onderwijs heeft de Inspectie van het Onderwijs bij drie vo-scholen in totaal vijf zwakke afdelingen aangewezen. Dit heeft uiteraard onze continue aandacht in de vorm van verbeteracties, analyses en reviews.
- Het CvB is in gesprek gegaan met de Inspectie van het Onderwijs over het nieuwe toezichtkader, ter voorbereiding op het geplande inspectiebezoek in het voorjaar van 2018,
- Met de auditoren hebben we ons vooral gebogen over de vraag hoe we audits optimaal kunnen inzetten als instrument binnen kwaliteitszorg. Dit krijgt een vervolg in 2018,
- In 2017 is door het College van Bestuur de Innovatieagenda opgesteld met urgente vraagstukken binnen ASG. Tijdens de Koersplandag van februari 2017 zijn alle ASG-leidinggevenden aan de slag gegaan om deze vraagstukken op een innovatieve manier te bekijken en diverse oplossingen verder uit te werken. Deze dag heeft vijf thema's opgeleverd, waarbij er inmiddels per thema een opdrachtformulering klaarligt. Binnenkort starten ontwikkelgroepen om deze verder uit te werken. De opbrengsten hiervan nemen we mee in het proces om te komen tot een toekomstbestendige ASG.

In het vo gebeurde er in 2017 op het gebied van vernieuwend en kwalitatief goed onderwijs ook dit:

- Interne audits bij De Meergronden en PrO Almere. Directies lieten zien wat goed gaat en waar ruimte voor verbetering zit,
- Docenten maakten gebruik van een digitale observatietool, die inzichtelijk maakt welke vaardigheden goed zijn en welke verbeterd moeten worden,
- Ontwikkelingen van verschillende apps die data te verzamelen om inzichtelijk te maken wat resultaten zijn per vak, leerkracht, afdeling en leerling,
- De rectoren stelden samen criteria vast om leerlingenaantallen te reguleren, zodat er in de toekomst voor elke leerling de juiste ruimte en aandacht is,
- De vo-scholen ontwikkelden samen een bovenschoolse campagne voor het werven van leerlingen.

In het po gebeurde er in 2017 op het gebied van vernieuwend en kwalitatief goed onderwijs ook dit:

- Interne audits bij De Bombardon, De Egelantier, Aquamarijn en De Flierefluiter. Deze scholen evalueerden onderdelen van hun onderwijsproces en hebben naar aanleiding van deze zelfevaluatie een audit aangevraagd,
- De Compositie, Aquamarijn en Aurora hebben samen met scholen van SKO en Prisma deelgenomen aan het project 'Sturen op kwaliteit', waarbij onder leiding van de PO-raad werd onderzocht hoe leerlingresultaten verbeterd kunnen worden door datagericht werken en hoe een lerende, onderzoekende en samenwerkende cultuur ontstaat,
- De Europaschool is per 1-8-2016 opgeheven. De leerlingen zijn via een warme overdracht begeleid naar een andere (ASG)school,
- Twee keer twee scholen hebben krachten gebundeld in een fusie,
- Onze po-scholen kregen de vrijheid om zelf te kiezen uit drie verschillende eindtoetsen.

3.2.3 Opdracht 3: Goed werkgever- en werknemerschap, kwaliteit en vitaliteit

Goed onderwijs vraagt om goede medewerkers. ASG wil haar medewerkers dan ook ruimte tot ontwikkeling bieden. We vinden het van groot belang dat onze medewerkers optimaal tot bloei komen, hun werk met plezier doen en zich vitaal voelen en ASG gezien wordt als aantrekkelijke werkgever.

Dat vraagt ook iets van de medewerker zelf. Hij of zij moet namelijk bereid zijn bewust aan zijn of haar eigen ontwikkeling te werken. Zo realiseren we samen dat ASG voortdurend werk maakt van kwalitatief goed onderwijs met de nieuwste inzichten. We zetten er stevig op in dat medewerkers steeds beter worden in hun werk, met plezier hun werk doen en zich betrokken voelen.

Resultaten

- We hebben een eigen invalpool gecreëerd. Hiermee kunnen we het toenemende tekort aan goede leerkrachten in eerste instantie zelf opvangen. Ook hebben we een Taskforce Lerarentekort in het leven geroepen. Deze richt zich op een efficiënte aanpak van het probleem in het po. Deze wordt in 2018 uitgebreid naar het vo. In 2017 hebben we ook een speciale talentenpool opgezet. Hierin zitten leerkrachten die een dusdanige excellente kwaliteit hebben dat we hen direct een vast contract aanbieden. Op deze manier binden we mensen aan onze organisatie. In 2018 zullen we onze aanpak verder uitdiepen.
- ASG heeft de afgelopen jaren geparticipeerd in een tweetal samenwerkingen met lerarenopleidingen, in het kader van de subsidieregeling 'Versterking samenwerking lerarenopleidingen en scholen 2013-2016'. De subsidie is voor algemene samenwerking en voor het bevorderen van samenwerking op onderwijsthema's zoals omgaan met verschillen, opbrengstgericht werken, begeleiding van beginnende leraren, ouderbetrokkenheid en pesten. De volgende resultaten zijn behaald in het afgelopen jaar:
 1. Binnen het partnerschap 'Almeerse Academische Opleidingschool' (AAOS) – dit zijn de 8 ASG vo-scholen en vier lerarenopleidingen – zijn 221 studenten opgeleid. Er zijn vier modules voor startende leraren en de derdejaars-, vierdejaars- en LIO-studenten opgezet. Ook heeft AAOS een studiedag in het kader van professionalisering van docenten op de vakdidactische vaardigheden georganiseerd.

2. Het samenwerkingsverband 'Opleiden in de School' (Oplis), waarin pabo-Windesheim Flevoland en 13 ASG-po scholen samenwerken, heeft in 2017 101 studenten opgeleid. Uit een evaluatie is gebleken dat er een betere match is ontstaan tussen de vraag van de scholen en het aanbod van de pabo.

Niet alle subsidiegelden zijn besteed. De overgebleven middelen van Oplis (179K) worden besteed conform de doelen van de regeling: faciliteren schoolopleiders en mentoren, experimenteren met andere vormen van meer zelfgereguleerd leren, recht doen aan realisatie van ons beroepsbeeld en daar activiteiten op ondernemen, anticiperen op het lerarentekort, inzet verlengen van de deelprojectleider en kennis benutten van scholen die geen deel uitmaken van dit samenwerkingsverband. Ook zijn er subsidiegelden overgebleven van de AAOS subsidie (36K). Deze worden na 2017 besteed conform de doelen van deze regeling: vergoeding uren experts, studiedag vakdidactiek, delen van de opbrengsten en faciliteren van het leren.

- In 2017 hebben 79 collega's het scholingsprogramma voor onderwijzend personeel 'Maximum' afgerond. Speciaal voor onderwijsondersteunend personeel is er 'Summum'. In 2017 zijn 36 collega's met dit programma gestart. In 2017 namen 127 leidinggevenden deel aan het scholingsprogramma 'Optimum'. Vorig jaar is ook een opleiding voor potentieel leidinggevenden gestart. Alle 13 kandidaten ronden hun opleiding met goed gevolg af.

3.2.4 Opdracht 4: ASG als gemeenschap

Excellent en eigentijds onderwijs bieden is beter mogelijk als je dat als gemeenschap doet. Ons credo is niet voor niets: 'De kracht van samen'. Samen zijn we een sterke, lerende gemeenschap. Iedere medewerker kan binnen zijn of haar eigen school een bijdrage leveren en we trekken samen op daar waar dat meerwaarde biedt. We streven ernaar, dat medewerkers zich niet alleen betrokken voelen bij hun school, maar ook bij ASG als geheel.

Resultaten

- Deze opdracht leidde in 2017 tot diverse activiteiten die 'ontmoeten' als kernbegrip hadden. Zo organiseerden we in 2017 onder andere gezamenlijke studiedagen/koersplandagen en werkbezoeken, intervisiegroepen en masterclasses en workshops.
- Ontmoetingen die voor het eerste plaatsvonden in 2017 zijn de zogenaamde 'dialogosessies'. Tijdens zo'n sessie is het CvB in gesprek met acht tot tien leidinggevenden over uiteenlopende thema's; alles mag en kan besproken worden. We zien dat deze sessies leiden tot meer saamhorigheid en ze vergroten het onderlinge begrip.
- Nieuwe medewerkers ontmoetten elkaar in 2017 tijdens de 'ASG Start'. Tijdens zo'n introductie-evenement maken medewerkers kennis met elkaar, met het College van Bestuur, met de ondersteunende diensten en krijgen zij een virtuele rondleiding op het bedrijfsbureau. Daarnaast kregen nieuwe medewerkers ook in 2017 een mentor binnen hun eigen school en scholingsprogramma's.
- Om onze medewerkers gezond en fit te houden, organiseert ASG voor alle medewerkers diverse sportactiviteiten. Net als in voorgaande jaren namen medewerkers in 2017 enthousiast deel aan verschillende hardloopevenementen, en werd er een volleybal- en een beachvolleybaltoernooi georganiseerd.

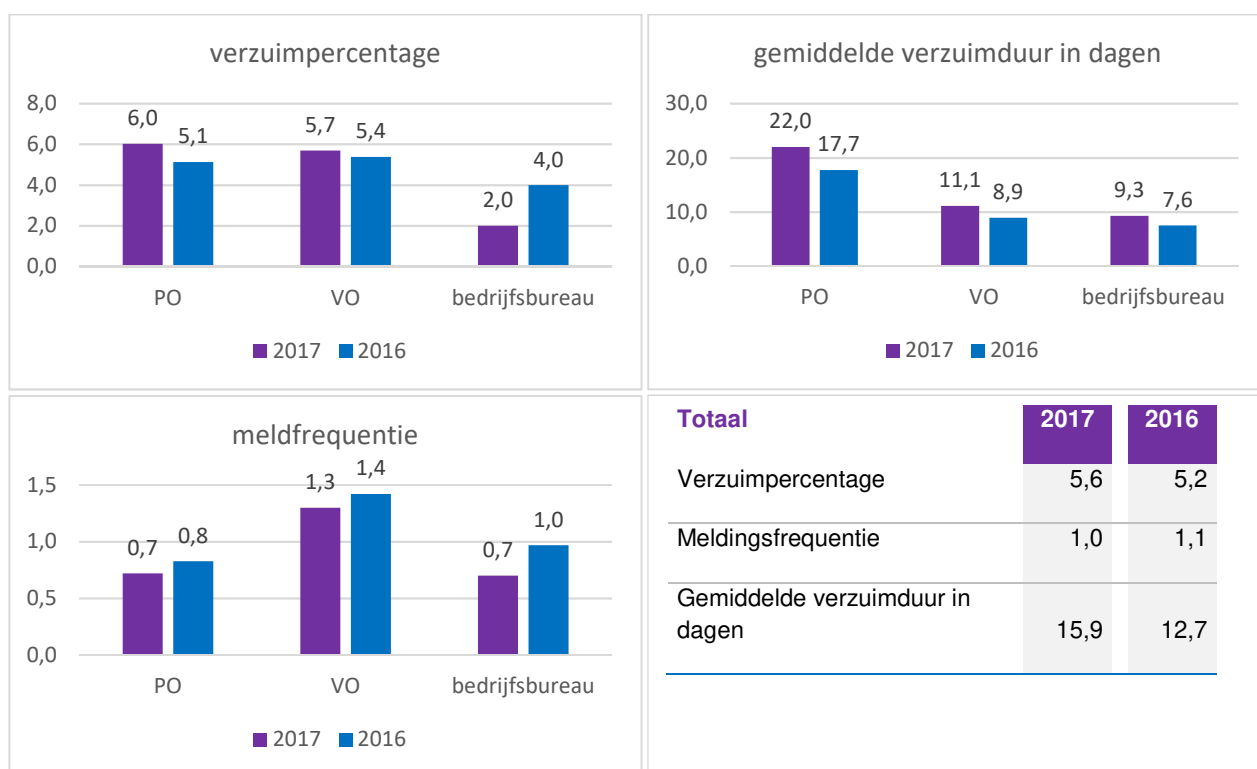
4. Personeel en organisatie

Als onderwijsorganisatie kunnen we natuurlijk niet zonder onze docenten, leerkrachten, directies en ondersteunend personeel. We besteden veel aandacht aan de optimalisatie van de bezetting, aan tevreden en fitte medewerkers en aan goede opleidingsmogelijkheden. Onze docenten, leerkrachten, directies en ondersteunend personeel werken samen aan de beste onderwijsorganisatie van Nederland. Onze medewerkers kiezen voor deze ambitie. Omdat zij het best mogelijke onderwijs willen bieden aan onze leerlingen.

Verzuim en re-integratiebeleid

Sinds 2016 treedt Immediator op als onze bedrijfsarts en verzorgt GIMD het bedrijfsmaatschappelijk werk. In overleg met de bedrijfsartsen verzorgen we de spreekuren voor medewerkers, de begeleiding van leidinggevenden in de verzuimcasuïstiek en de verzuimpreventie.

Kijkend naar het verzuim, zagen we in 2017 een toename in zowel het verzuimpercentage (het percentage verzuimde dagen ten opzichte van het totaal aantal gewerkte dagen) ASG-breed als in de gemiddelde verzuimduur (gemiddeld aantal dagen dat een werknemer bij verzuim afwezig is). In overleg met bedrijfsartsen en directieraden hebben we een plan van aanpak opgezet. De uitvoering van het plan pakken we in 2018 op.

Preventie

Per 1 juli 2017 is een wetwijziging doorgevoerd in de Arbeidsomstandighedenwet, met name gericht op preventie en de rol van de medezeggenschap. Met instemming van de BBMR-VO, de GMR-PO en de MR-bedrijfsbureau is afgesproken deze onderwerpen jaarlijks met elkaar te bespreken. Voor alle schoollocaties is een actueel document rondom risico-inventarisatie en -evaluatie opgesteld. Op schoolniveau bespreken we jaarlijks welke aandachtspunten worden opgepakt. In het najaar van 2017 vond een inventarisatie

psychosociale arbeidsbelasting plaats. De bevindingen daarvan zetten we in 2018 om naar een plan van aanpak.

Uitkeringen na ontslag

In 2017 zijn er geen medewerkers uit dienst gegaan via ontbinding bij de kantonrechter. Er zijn 23 medewerkers met ontslag gegaan via een vaststellingsovereenkomst. Voor de medewerkers vallend onder de cao-primair onderwijs is instemming verkregen van het Participatiefonds.

Funciemix

De intentie van de funciemix is dat in zowel primair als voortgezet onderwijs meer docenten in een hogere functieschaal kunnen komen. Dit maakt het vak aantrekkelijker. Het vraagt kwalitatief meer van de bevorderde medewerkers, daardoor wordt een hogere onderwijskwaliteit gewaarborgd.

Primair onderwijs	LA	LB	LC
regulier basisonderwijs	69,5%	30,3%	0,2%
speciaal basisonderwijs		86,5%	13,5%
Voortgezet onderwijs	LB	LC	LD
	41,8%	38,6%	19,6%

We zien in het primair onderwijs een positieve verschuiving naar een hoger LB % (met 3,4 %) ten opzichte van vorig jaar. Ook ten opzichte van het landelijk percentage is dit een positieve afwijking (LA 72,9% en LB 26,7%), al wordt het afgesproken streefcijfers LB 40% niet gehaald. In het voortgezet onderwijs zijn in 2014 maatwerkafspraken gemaakt. Dit zijn minimumafspraken; over het algemeen zitten onze scholen er qua percentages LC en LD boven.

Er is een positieve ontwikkeling waarneembaar. Ten opzichte van 2016 is dit voor LB een daling van 0,9% en een stijging van LD met 1,4%. Het percentage LC is gelijk gebleven. We komen hiermee meer in de richting van de verhouding met het percentage Randstadregio (LB 32,3%, LC 40,3%, LD 27,1%) .

5. Huis op orde

ASG wil de Almeerse variant van kwalitatief goed onderwijs bieden en toekomstbestendig zijn. Om deze ambities vorm te kunnen geven, moeten ook de randvoorwaarden op orde zijn. Onze bedrijfsprocessen moeten efficiënt zijn. Hierbij zijn kwaliteit, klantgerichtheid, kostenbewustzijn, flexibiliteit en integraliteit de drijfveren.

Facilitaire ontwikkelingen

In 2017 waren er diverse facilitaire ontwikkelingen. Zo moest onze partij voor schoonmaak en glasbewassing voor het vo, Hago, wegens omstandigheden het contract per 15 juli 2017 beëindigen. We konden een contract aangaan onder dezelfde condities met Hectas. Na de zomervakantie van 2017 hebben we de zogenaamde laagfrequente werkzaamheden, zoals het groot vloeronderhoud, in een aparte controle opgenomen.

ASG is in 2016 gestart met het automatiseren van facilitaire en aan huisvesting gerelateerde meldingen en workflows via het servicesysteem Topdesk. In 2017 is de pilot van het werken met dit systeem afgerond. Sinds de zomervakantie werken alle po-scholen en bijna alle vo-scholen met Topdesk. In 2018 breiden we deze dienstverlening verder uit.

In 2017 is ook gewerkt aan het professionaliseren van de inkoopfunctie binnen ASG. Hierbij hebben we de rechtmatigheid en doelmatigheid van onze uitgaven en inkopen scherp in de gaten gehouden. Op basis van de aanbestedingskalender zijn meerdere inkooptrajecten opgestart. Onze aandacht voor contractbeheer en – management heeft ertoe geleid dat we afscheid hebben genomen van enkele leveranciers.

Huisvesting

Het is onze ambitie om al onze leerlingen een passende onderwijsplek te bieden. Binnen de wijk en de stad zijn voorzieningen van onderwijs, opvoeding en opvang op elkaar afgestemd om zo een doorlopende lijn voor kinderen in Almere te bevorderen en te ondersteunen.

In 2017 zijn er op het gebied van huisvesting enkele ontwikkelingen geweest. Na de zomervakantie is er in het Homeruskwartier in Almere-Poort een nieuwe po-school gestart, Odyssee. Deze school is vooralsnog gevestigd in een gebouw van de gemeente. Er is in 2017 een plan van eisen opgesteld voor een gebouw voor deze nieuwe school aan de rand van het park in het Homeruskwartier. Ook hebben we voorbereidingen getroffen voor de realisatie van een eigen schoolgebouw voor basisschool De Zeeraket in Almere-Duin. De processen voor de bouw zijn opgestart. De te verwachten opleverdatum is april 2020. Voor de zomervakantie is het gebruik van twee schoolgebouwen in Almere-Buiten aan de gemeente teruggegeven.

ICT

Het best mogelijke onderwijs vraagt om hoogwaardige, samenhangende, efficiënte en wendbare ICT-oplossingen en bijbehorende dienstverlening. ICT moet gemak bieden, geen extra belasting en dus streven we naar ontzorging van alle gebruikers.

In 2017 zijn alle po-scholen en het bedrijfsbureau gemigreerd naar een Windows 10 werkplek met Office 2016. Ook hebben we voor het po, vo en het bedrijfsbureau één gemeenschappelijk netwerk gerealiseerd, met onder andere een gezamenlijke Wifi-omgeving, uniforme en centraal beheerde ASG-e-mailadressen en een gemeenschappelijke Office 365-omgeving.

Daarnaast ontzorgen we vanaf 2017 onze po-scholen via de centrale inkoop van audiovisuele middelen en de bijbehorende regie op aanschaf en onderhoud. We hebben in 2017 ruim 200 leslokalen voorzien van een touchscreen met bijbehorende support en garantie.

De bovenschoolse ICT-organisatie is versterkt met twee bovenschoolse systeemcoördinatoren voor het vo. Zij zijn verantwoordelijk voor de centraal georganiseerde ICT-architectuur. Zo waarborgen we de beschikbaarheid van ICT op de individuele vo-scholen. Binnen het po is er een soortgelijke tweede laag, waardoor individuele po-scholen bovenschools kunnen aankloppen met ingewikkelde ICT-vraagstukken.

Financiën

Naar aanleiding van het financiële tekort dat eind 2016 zichtbaar werd, hebben we in 2017 ingezet op verbetering van de processen van financiële transactieverwerking en control (beheersing). Dit heeft geleid tot verbeteringen in de financiële administratie en de planning- en controlcyclus (P&C-cyclus). Door invoering van 'hard close' binnen de financiële administratie zijn verdere stappen gezet om de kwaliteit en tijdigheid financiële stuur- en verantwoording te optimaliseren. Er is daarbij gekozen voor een procesgerichte benadering die de diverse betrokken partijen helderheid geeft over hun rol in het proces. Deze heldere ordening zal voor ook van waarde zijn tijdens de in 2018 geplande selectie, en mogelijk ook implementatie, van een nieuw financieel administratiesysteem. Ten aanzien van de P&C-cyclus is de totstandkoming van Q-rapportages (kwartaal) versneld en is de kwaliteit en betrouwbaarheid van financiële en niet-financiële informatie verbeterd. Daarbij hebben we expliciet de monitoring van de formatie extra aangescherpt. Dit alles stelt budgethouders beter in staat tijdig in te spelen op afwijkingen. Daarnaast is de Kadernota voor de begroting 2018 sterk verbeterd en hebben we het begrotingsproces 2018 opnieuw ingericht. Er staat nu een eenduidig proces met heldere uitgangspunten dat onder strakke regie uitgevoerd wordt. Ten slotte is risicomanagement een integraal onderdeel geworden van de planning- en controlcyclus.

6. Bestuur

6.1 College van Bestuur

In 2017 waren er op diverse sleutelposities binnen ASG wisselingen van de wacht. Zo ging de voorzitter van het CvB, Ingrid Verheggen, per 1 augustus met pensioen en namen we op 5 juli feestelijk afscheid. Herbert Griffioen, tot dat moment lid van het CvB, nam het voorzitterschap over. Barbara Dijkgraaf werd aangesteld als lid van het CvB. Bij deze benoemingen waren de medezeggenschapsraden en een aantal leidinggevendenden nauw betrokken. In bijlage 2 staan de functies en nevenfuncties van de leden van het CvB. Ook heetten we in 2017 een nieuwe concerncontroller en een nieuwe bestuurssecretaris welkom.

Portefeuilles

Er is sprake van collegiaal bestuur. Besluiten worden in gezamenlijk overleg genomen tijdens het CvB-overleg, dat elke maandag plaatsvindt. Herbert Griffioen is portefeuillehouder vo en bedrijfsvoering, Barbara Dijkgraaf is portefeuillehouder po en strategisch hrm.

Zelfevaluatie

Het CvB evalueert zichzelf kijkend naar de doelstellingen in het Koersplan 2015-2018 en het jaarplan. Daarnaast ontvangt het CvB op diverse manieren feedback. Zo voert zij ieder jaar twee gesprekken met de RvT ter zelfevaluatie; het eerste gesprek is een functioneringsgesprek, het tweede een beoordelingsgesprek. In 2017 hebben beide gesprekken wederom plaatsgevonden. Daarnaast zijn er jaarlijks heidagen met de directieraad PO, de directieraad VO en de deelnemers van het CvB-overleg (bestuurssecretaris, directeur bedrijfsbureau en concerncontroller). Ook wordt er tweemaal per jaar een koersplandag voor alle leidinggevendenden georganiseerd. Op deze dagen staat de voortgang van het realiseren van de ambities uit het koersplan centraal en worden nieuwe plannen gemaakt en nieuwe ideeën verder vormgegeven. Tot slot ontvangt het CvB ook feedback tijdens de schoolbezoeken. De zelfevaluatie levert bouwstenen voor de jaarplannen op bestuursniveau en op sectorniveau (po en vo).

6.2 Verslag van de Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht (RvT) van ASG heeft drie taken: toezicht houden op de gang van zaken, klankbord zijn voor het CvB en de werkgeversrol vervullen voor het CvB. De RvT bestaat uit zeven leden. In bijlage 2 staan de functies en nevenfuncties van de leden van de RvT.

De RvT bestaat uit drie commissies met ieder een eigen aandachtsgebied:

Auditcommissie Financiën

De vergaderingen van de Auditcommissie Financiën stonden in 2017 in het teken van de kwartaalrapportages, de voorlopige jaarcijfers en de besturing en inrichting van financiën en control. Dit alles met als resultaat een verbeterde inrichting van financiën en control en kwartaalrapportages die dicht tegen de begroting aanlagen. De voorzitter van de Auditcommissie is betrokken geweest bij de werving van de nieuwe concerncontroller.

Commissie Kwaliteit, Vitaliteit en Governance

Deze commissie boog zich over het thema onderwijskwaliteit. Samen met het CvB is gewerkt aan een manier om resultaten op het gebied van kwaliteit goed gerapporteerd te krijgen. Ook heeft deze commissie geparticipeerd in een themadag voor ASG-leidinggevendenden over kwaliteit. De commissie was met het CvB aanwezig bij het overleg met de gemeente over horizontaal en publiek verantwoord en het afleggen van verantwoording aan de overheid en stakeholders zoals ouders en medewerkers.

Remuneratiecommissie

De Remuneratiecommissie geeft invulling aan het werkgeverschap van de RvT. Zij voerde onder meer de functionerings- en beoordelingsgesprekken met de leden van het CvB. Voor deze commissie was 2017 een belangrijk jaar, omdat de werving van de nieuwe bestuurder werd afgerond. De voorzitter van de Remuneratiecommissie was betrokken bij de werving van de nieuwe bestuurssecretaris.

Rol en werkwijze

De RvT heeft in 2017 in totaal zes keer regulier vergaderd met het CvB. Daarnaast waren er twee themavergaderingen, twee bijeenkomsten met de medezeggenschapsraden en elf commissievergaderingen. Voor elke reguliere vergadering met het CvB heeft de RvT een uur vooroverleg. Hier bespreekt zij complexe thema's en bepaalt daarin haar standpunt. De themavergaderingen leenden zich bij uitstek voor de klankbordfunctie. Regelmatig schoven in 2017 andere mensen uit de organisatie aan. Zo kreeg de RvT een breed beeld van de organisatie en haar mensen. De vergaderingen vonden altijd plaats op een van de ASG-scholen; een gesprek met de directeur en een rondleiding door de school was altijd een vast onderdeel van dit bezoek.

De RvT heeft geconstateerd dat zij inhoudelijk goed, prettig en open functioneert. De relatie met het CvB is constructief en gebaseerd op wederzijds respect. Het vooroverleg voor de reguliere vergadering wordt als waardevol ervaren en derhalve ook voortgezet.

Toezicht op de uitvoering van het Koersplan

In 2017 sprak de RvT regelmatig met het CvB over de voortgang van het Koersplan 2015-2018. De financiële situatie vroeg daarnaast ook om andere maatregelen. Over de uitgangspunten voor de te vormen bestuurlijke visie op een toekomstbestendige ASG, zowel financieel als kwalitatief, is ook intensief gesproken. In het najaar van 2017 is de bestuurlijke visie vastgesteld en dit gedachtegoed is gedeeld met de RvT. Deze visie bevat ook bouwstenen voor het in 2018 nieuw te schrijven Koersplan 2019-2022.

Overleg met diverse partijen

De RvT voerde ook in 2017 overleg met de externe accountant en met de verschillende medezeggenschapsraden. Er is gesproken over wat de medezeggenschapsraden bezighoudt, hoe zij kijken naar de organisatie en naar de uitvoering van het Koersplan 2015-2018. Tevens zijn de nieuwe statuten en de bijbehorende reglementen en procedures rondom de werving en selectie van CvB- en RvT-leden doorgenomen. De voorzitter van de Auditcommissie heeft met het CvB een gesprek gevoerd met de wethouder onderwijs. Twee leden van de RvT hebben namens de RvT in 2017 opnieuw geparticipeerd in de horizontale verantwoording. Via regelmatige aanwezigheid op Koersplandagen houdt de RvT voeling met wat er leeft binnen de organisatie.

De statuten zijn in 2017 gewijzigd en goedgekeurd door de RvT. Dit geldt ook voor de bijbehorende reglementen.

Documenten

De RvT heeft in 2017 de volgende documenten goedgekeurd:

Begroting 2017

Meerjarenverkenning 2018-2021

Treasury statuut

Jaarrekening 2016

Procedure werving CvB-lid (behorende bij het bestuursreglement)

Procedure werving lid Raad van Toezicht (behorende bij het reglement intern toezicht)
Begroting 2018

De RvT heeft in 2017 advies gegeven op de volgende documenten:

Werkplan ASG in control

Medewerkersonderzoek

Notitie Innovatie urgente thema's

Procedurebeschrijving datalekken

Bestuurlijke visie op een toekomstbestendig ASG

Vooruitblik

In 2018 richt de RvT haar aandacht op de integrale kwaliteit van ASG. Zij zal hierop toezien en ook meedenken via overleg in commissies. De RvT houdt toezicht op hoe het CvB toewerkt naar een bestuurlijke visie op kwaliteit. Hierin worden de kaders van kwaliteit, hun implementatie en de controle daarop vastgesteld en wordt duidelijk aangegeven hoe er over de kwaliteit wordt gerapporteerd. In het nieuwe toetsingskader van de onderwijsinspectie zal de RvT een actievere rol spelen. Vanuit die rol zal zij in 2018 een overleg met de inspectie bijwonen.

Het proces om tot een nieuw Koersplan 2019-2022 te komen staat centraal in 2018. De RvT levert daaraan graag een bijdrage. Een ander belangrijk onderwerp voor de RvT is vitaliteit van de medewerkers. Bestaande activiteiten in het kader van vitaliteit worden ook in 2018 voortgezet. Ook het groot onderhoud en renovatie van de schoolgebouwen staat in 2018 nog steeds op de agenda. Het gaat dan met name om de financiële aspecten van dit onderhoud. Daarnaast wordt een integraal huisvestingsplan ontwikkeld met de gemeente. Tenslotte staat er een wisseling van de wacht van de voorzitter van de RvT op de rol. De termijnen van de huidige voorzitter zijn in 2018 verstreken en de werving en selectie van een nieuwe, externe voorzitter wordt opgestart.

6.3 Medezeggenschap

Naast de medezeggenschapsraden op de scholen heeft ASG drie medezeggenschapsorganen met een meer overkoepelend karakter. Het gaat om de Boven Bestuurlijke Medezeggenschapsraad Voortgezet Onderwijs (BBMR-VO), de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad Primair Onderwijs (GMR-PO) en de medezeggenschapsraad van het bedrijfsbureau (MR-bedrijfsbureau).

Voor alle raden geldt dat zij een wisselende samenstelling hadden in het afgelopen jaar. De raden komen diverse keren per jaar bij elkaar om te vergaderen. In 2017 waren alle raden betrokken bij de sollicitatieprocedure voor het nieuw aan te stellen lid van het CvB. Daarnaast hadden zij ieder hun eigen aandachtspunten.

Bij ASG is vaak sprake van bovenbestuurlijke beslissingen die alle onderwijsniveaus en het bedrijfsbureau raken. In 2017 is dan ook veel gesproken over de vorming van een overkoepelende MR, waarin po, vo en het bedrijfsbureau gezamenlijk vertegenwoordigd zijn. Omdat iedereen doordrongen is van het belang van een overkoepelende MR, streven we ernaar dat deze herinrichting van de medezeggenschap in de zomer van 2018 gerealiseerd is.

In 2017

- is de BBMR-VO gestart met een algemeen scholingstraject over medezeggenschap. Deze scholing wordt nu jaarlijks gegeven,*
- is binnen het po een efficiencyslag gemaakt door de omvang van de GMR te verkleinen en is gestart met achterbanoverleg. Daarnaast zijn de cluster MR'en afgeschaft,*
- heeft de MR van het bedrijfsbureau zich beziggehouden met de toekomstige inrichting van het bedrijfsbureau, de personeelsformatie van het bedrijfsbureau en de verlofregeling.*

6.4 Klachten en bezwaarschriften

Op schriftelijke klachten en bezwaarschriften die bij het CvB worden ingediend, zijn de Klachtenregeling en de Bezwaarschriftenregeling van ASG van toepassing. De regelingen bieden de mogelijkheid om klachten en bezwaarschriften eerst neer te leggen bij de clusterdirecteur (voor het po) en de rector van de betreffende school (voor het vo). Leidt dit niet tot een oplossing? Dan wordt de klacht of het bezwaarschrift voorgelegd aan een externe adviescommissie. Voor klachten is dit de externe adviesklachtencommissie van ASG. Voor bezwaarschriften is dit de externe adviesbezwaarschriftencommissie van ASG.

Twee keer per jaar vindt afstemming plaats tussen de leden van de commissies en het CvB. Daarnaast worden in zijn algemeenheid ook knelpunten c.q. verbeterpunten besproken die wederzijds ervaren worden. De regelingen en de commissies werken goed. De commissies beantwoorden aan het doel waarvoor zij in het leven zijn geroepen: een onafhankelijk (juridisch) advies aan het College van Bestuur. In het po zijn de adviezen van de commissies door het College van Bestuur volledig overgenomen. In het vo is dit ook het geval, met uitzondering van drie klachten, waarvan per klacht één onderdeel van het advies is afgewezen door het College van Bestuur. Een verbeterpunt is de regelingen, voor zover dat kan, het komende schooljaar te updaten. De regelingen zijn van begin 2013.

De aard van de klachten en bezwaarschriften is divers. Er zijn onder meer klachten en bezwaarschriften ingediend met betrekking tot time-outs, schorsingen met het voornemen tot verwijdering, zorg – en onderwijskwaliteit, communicatie richting leerlingen en/of ouders, gedrag van personeel jegens leerlingen, pesten door leerlingen en over het toelaten van leerlingen tot de school. In het vo ging het ook om het weigeren tot toelating als leerling, doubleren, bedreiging, agressie en geweld tussen leerlingen en het niet leveren van voldoende zorg aan de leerling.

Klachten en bezwaarschriften 2017	PO	VO
Aantal	25	23
Opgelost op bestuursniveau	10	5
Buiten behandeling gesteld	3	5
Ingetrokken	1	7
Niet-ontvankelijk verklaard	1	-
Ongegrond verklaard	1	1
Deels gegrond – deels ongegrond verklaard	1	4
Gegrond verklaard	-	-
Gesprekken voortgezet in 2018	3	-
Ingetrokken in 2018	3	-
Opgelost in 2018	2	1

7. Financiën

7.1 Financieel resultaat

Het jaar 2017 is afgesloten met een positief resultaat van afgerond € 670.000. De begroting 2017 bedroeg € 171.000 negatief. Ten opzichte van de begroting is sprake van een positief verschil van € 840.000.

Het positieve resultaat ten opzichte van de begroting wordt veroorzaakt door het saldo van de verschillende concernonderdelen. Daarbij was de onderverdeling over de concernonderdelen als volgt:

- Algemeen* + € 323.000;
- po (inclusief IKC+) + € 300.000;
- vo + € 452.000;
- Bedrijfsbureau (voorheen Entrada) -235.000.

Begrotingsverschil Algemeen

Het begrotingsverschil van +€ 323.000 bij het concernonderdeel Algemeen bestaat grotendeels uit lagere kosten voor inhuur derden, lagere bijdragen aan de ASG Academie en lagere PR-kosten.

Begrotingsverschil po (inclusief IKC+)

Het begrotingsverschil bij het po van +€ 300.000 is ontstaan door:

- Hogere (groei)bekostiging
- Hogere bekostiging ter compensatie van de extra uitkering van € 500 in de loonkosten.
- Hogere baten, o.a. van Passend Onderwijs.
- Onderbesteding op de bovenschoolse budgetten.
- Hogere dotaties aan personele voorzieningen.
- Hogere kosten voor vervanging door ziekte.
- Hogere lasten voor administratie en beheer en voor leer- en hulpmiddelen.

Begrotingsverschil vo

Het begrotingsverschil bij het vo van € +452.000 wordt voornamelijk veroorzaakt door de volgende factoren:

- Hogere personele en materiële bekostiging.
- Hogere eenmalige subsidies.
- Hogere baten, o.a. door detacheringen.
- Hogere baten van Passend Onderwijs.
- Hogere dotaties aan de onderhoudsvoorziening.
- Hogere kosten voor vervanging door ziekte.
- Hogere dotaties aan de voorziening langdurig zieken.
- Hogere WW-lasten en niet voorziene vaststellingsovereenkomsten.
- Lagere lasten voor huisvesting en administratie en beheer.

* Concernonderdeel Algemeen betreft de kostenplaatsen Bestuur en Beheer, Rente, Innovatie & Ontwikkeling en Communicatie

Begrotingsverschil Bedrijfsbureau

Het begrotingsverschil bij het bedrijfsbureau van € -235.000 heeft als belangrijkste oorzaken:

- Hogere personele lasten.
- Hoger dan begrote kosten voor de accountant en juridische advisering.
- Extra eenmalige baten.

De presentatie van de cijfers naar concernonderdelen van ASG sluit aan op de organisatorische inrichting en besturing van ASG. Voor de onderverdeling naar de stichtingen wordt hier verwezen naar de paragraaf 'Segmentatie: Staat van baten en lasten per stichting' in de ASG Jaarrekening 2017.

7.2 Continuïteitsparagraaf

7.2.1 Meerjarenbegroting

Net als in 2017 is in het voorjaar van 2018 een meerjarenverkenning opgesteld. De periode van de meerjarenverkenning betreft de jaren 2019 t/m 2022. Deze meerjarenverkenning heeft verslaglegging technisch de status van meerjarenbegroting. Het betreffende document geeft meerjarig inzicht in de effecten van het staande (ongewijzigd) beleid van ASG en heeft daarmee een sterk signalerende werking voor de toekomst. Niet alleen is dit document de basis van de in deze continuïteitsparagraaf opgenomen cijfers, maar is ook input voor de bepaling van de kaderstelling voor de begroting 2019 die in het najaar van 2018 zal worden opgesteld.

Binnen de planning & control cyclus van ASG vindt evenwel een overgang plaats, waarbij vanaf het begrotingsjaar 2019 de meerjarenbegroting gelijktijdig met de begroting in het najaar zal worden opgesteld. Deze aanpassing van de planning & control cyclus, alsook de meerjarenverkenning 2019 t/m 2022 zijn besproken en goedgekeurd door de Raad van Toezicht van ASG.

De belangrijkste uitgangspunten van de hier meerjarig gepresenteerde cijfers zijn:

- Het betreft een doorrekening van "staand (ongewijzigd) beleid": alleen reeds bekend c.q. gevoerd beleid en reeds bekende financiële effecten zijn meerjarig doorgerekend en verwerkt;
- De loonkosten en de bekostiging zijn berekend op basis van de meest recente formatieplannen (april 2018);
- Interne en externe besluiten, maatregelen en gebeurtenissen met een financiële impact zijn alleen verwerkt wanneer de wijziging (nagenoeg) 100% zeker is en de financiële impact helder is;
- Loonkosten: zowel in het po als het vo waren ten tijde van het opstellen van de meerjarenverkenning nog geen nieuwe Cao's beschikbaar. De mogelijke effecten hiervan zijn derhalve niet meegenomen in de berekeningen;
- De investeringsplanning is voor 2018 bekend en verwerkt in de begroting 2018. Voor 2019 en verder is planning van de investeringsbegroting gaande, maar deze is nog niet afgerond en verwerkt;
- De meerjarige raming van de leerlingaantallen (en daarmee de basis voor de formatie en bekostiging) is gebaseerd op de prognoses van de schooldirecties (zowel po als vo). Deze meest recente prognoses zijn beschikbaar gekomen in het kader van de formatieplannen (april 2018).

7.2.2 Kengetallen leerlingaantallen en personele bezetting

Ontwikkeling van het aantal leerlingen

(betreft de stand per 1-10 van elk jaar)

	2017	2018	2019	2020	2021
Primair Onderwijs	10.914	10.987	11.058	11.145	11.085
Voortgezet Onderwijs	9.717	9.415	9.184	9.113	9.059
Totaal	20.631	20.402	20.242	20.258	20.144

De ontwikkeling van het leerlingaantal is een bepalende factor voor zowel de personele bezetting als het financiële meerjarenperspectief. Daarbij blijkt uit de cijfers dat:

- De leerlingaantallen in het po de komende jaren naar verwachting licht zullen groeien; en
- De leerlingaantallen in het vo de komende jaren naar verwachting zullen afnemen als gevolg van demografische ontwikkelingen.

Ontwikkeling van de personele bezetting in FTE

(gemiddeld per jaar)

	2017	2018	2019	2020	2021
Primair Onderwijs:					
Management/directie	57	55	50	50	51
Onderwijzend personeel	634	612	641	640	647
Ondersteunend personeel	109	97	97	98	101
Totaal PO	800	765	788	788	799
Voortgezet Onderwijs:					
Management/directie	65	65	62	60	60
Onderwijzend personeel	631	614	610	600	595
Ondersteunend personeel	257	245	238	231	228
Totaal VO	953	924	910	891	882
Totaal ASG	1.753	1.688	1.698	1.679	1.682

* De personele bezetting van het Bedrijfsbureau is opgenomen binnen het vo (grotendeels onder het 'Ondersteunend personeel'). In deze tabel is een andere rubricering toegepast dan in andere overzichten in het jaarverslag, om ook inzicht te geven in de onderverdeling van de formatie naar de bovenstaande categorieën.

- De (jaargemiddelde) personeelsformatie van de Almeerse Scholen Groep is aangepast aan de ontwikkeling van de leerlingaantallen.
- In 2018 wordt de daling van het jaargemiddelde zowel in het po als vo veroorzaakt door de doorwerking van de personeelsreductie per 1 augustus 2017. Deze reductie is ingezet naar aanleiding van het financieel tekort in 2016;
- De groei in de personele bezetting in het po na 2018 is het gevolg van een stijgend aantal leerlingen in het primair onderwijs binnen ASG;

- De groei in het onderwijzend personeel in het po na 2018 is, naast een stijgend aantal leerlingen, ook het gevolg van de inzet van de extra ontvangen middelen voor werkdrukverlichting.

7.2.3 Meerjarenoverzichten van de staat van baten en lasten en van de balans

Het meerjarig inzicht in de baten en lasten laat in 2019, 2020 en 2021 een negatief exploitatieresultaat zien. Als eerder aangegeven zijn deze cijfers tot stand gekomen op basis van 'staand' (ongewijzigd) beleid. Het beleid dat zijn weerslag zal krijgen in de meerjarenbegroting is erop gericht om het positieve resultaat van 2017 en het begrote positieve resultaat van 2018 voort te zetten in de komende jaren. De kaderstelling voor de Begroting 2019 en Meerjarenbegroting (welke in het najaar van 2018 zullen worden opgesteld) zijn gericht op een neutraal of positief resultaat in de exploitatie.

Staat van baten en lasten	2017	2018	2019	2020	2021
<u>Baten</u>					
Rijksbijdragen	152.787.424	148.436.000	149.501.000	148.744.000	150.153.000
Overige Overheidsbijdragen	2.187.837	603.000	1.046.000	1.046.000	1.046.000
Overige baten	5.904.120	6.353.000	7.395.000	7.396.000	7.396.000
Totaal Baten	160.879.381	155.392.000	157.942.000	157.186.000	158.595.000
<u>Lasten</u>					
Personeelslasten	124.101.628	118.410.000	121.347.000	121.116.000	122.020.000
Afschrijvingen	3.783.466	3.866.000	4.083.000	4.168.000	4.200.000
Huisvestingslasten	11.441.788	11.113.000	11.369.000	11.485.000	11.597.000
Overige lasten	14.773.136	15.283.000	16.800.000	16.803.000	16.909.000
Doorbetalingen aan schoolbesturen	6.150.062	5.525.000	5.151.000	5.151.000	5.151.000
Totaal Lasten	160.250.080	154.197.000	158.750.000	158.723.000	159.877.000
Saldo Baten en Lasten	629.301	1.195.000	-808.000	-1.537.000	-1.282.000
Financiële baten en lasten	40.304	35.000	35.000	35.000	35.000
Totaal resultaat	669.605	1.230.000	-773.000	-1.502.000	-1.247.000

* In bovenstaande weergave van de baten en lasten, alsmede in de berekening voor de kengetallen voor het weerstandvermogen en de rentabiliteit, is aangesloten bij de verwerking conform de digitale jaarrekening. Hier is voor gekozen om de jaarrekening in fysieke vorm aan te laten sluiten met de jaarrekening in digitale vorm. De eenzijdige optie in het digitale portaal (XBRL) leidt er echter toe, dat de kengetallen niet worden berekend op basis van de netto baten; zoals voorheen steeds het geval is geweest. Berekening op basis van netto baten is wel toegestaan en zou leiden tot een hogere reserve t.o.v. de baten (een toename van +/- 0,3%).

In 2018 is een positief resultaat van € 1.230.000 begroot. Voor de jaren 2019 tot en met 2021 wordt een negatief exploitatieresultaat voorzien.

Deze negatieve resultaten worden met name veroorzaakt door:

1. Daling van het leerlingaantal in het vo;
2. De stijging van het leerlingaantal in het po waardoor de T-1 bekostigingssystematiek een drukkend effect heeft op het resultaat;
3. Negatieve resultaten bij de concernonderdelen Algemeen en Bedrijfsbureau.

Balans	2017	2018	2019	2020	2021
<u>Activa</u>					
Materiele vaste activa	20.043.722	20.144.000	20.164.000	20.099.000	20.049.000
Voorraden	204.299	201.000	201.000	201.000	201.000
Vorderingen	11.949.719	11.750.000	11.750.000	11.750.000	11.750.000
Liquide middelen	14.385.806	14.717.000	14.294.000	11.287.000	10.750.000
Totaal activa	46.583.546	46.812.000	46.409.000	43.337.000	42.750.000
<u>Passiva</u>					
Eigen vermogen:					
Algemene reserves	14.932.013	16.162.000	15.389.000	13.887.000	12.640.000
Voorzieningen	11.299.411	10.150.000	10.520.000	8.950.000	9.610.000
Langlopende schulden	43.664	40.000	40.000	40.000	40.000
Kortlopende schulden	20.308.458	20.460.000	20.460.000	20.460.000	20.460.000
Totaal passiva	46.583.546	46.812.000	46.409.000	43.337.000	42.750.000

De liquide middelen nemen in de jaren 2019 tot en met 2021 af met 3,5 miljoen (van 14,3 naar 10,8 miljoen) met name door het negatieve resultaat.

7.2.4 Ontwikkeling van de financiële kengetallen

Voorgenoemde balansposities leiden tot de volgende kengetallen:

Kengetallen	2017	2018	2019	2020	2021
Liquiditeit	1,31	1,30	1,28	1,14	1,11
Solvabiliteit	32,1%	34,5%	33,2%	32,0%	29,6%
Rentabiliteit	0,4%	0,8%	-0,5%	-1,0%	-0,8%
Reserve t.o.v. baten	9,3%	10,4%	9,7%	8,8%	8,0%

De streefwaarden voor deze kengetallen (deels gebaseerd op de commissie Don) zijn als volgt:

Liquiditeit:	tussen 0,50 en 1,50 (Don)
Solvabiliteit 1	ondergrens 20% (Don)
Rentabiliteit	tussen 0% en 5% (Don)
Reserve t.o.v. baten	hoger dan 8% (volgens het reservebeleid van de ASG)

- Alle kengetallen nemen over de gehele begrotingsperiode af.
- De liquiditeit daalt van 1,30 in 2018 naar 1,11 in 2021, maar blijft binnen de marges van Don (0,5 – 1,5) en van de Inspectie van het Onderwijs (signaleringsgrens < 0,75).
- De solvabiliteit daalt van 34,5% in 2018 naar 29,6% in 2021 en blijft daarmee boven de ondergrens van Don (>20%). De Inspectie van het Onderwijs hanteert een andere solvabiliteitsberekening

(methode 2), waarvan de signaleringsgrens >30% is. Op basis van deze berekening komt ASG ruim boven deze norm uit met 52% in 2021.

- De rentabiliteit is, als gevolg van het negatieve exploitatieresultaat, vanaf 2019 negatief. Daarmee wordt niet voldaan aan de marges van Don (0% - 5%) en de marges van de Onderwijsinspectie (over 3 jarige periode > 0,0 %).
- De reservepositie daalt van 10,4% in 2018 naar 8,0% in 2021 als gevolg van de negatieve exploitatieresultaten, maar blijft op de grens van de vereisten van het ASG beleid en binnen de signaleringsgrens van de onderwijsinspectie (< 5%).

7.2.5 Risico's en risicobeheersingssystemen

Risico's in beeld

ASG kijkt vanuit meerdere perspectieven naar de inrichting van risicomanagement: o.a. vanuit interne organisatie, de externe ontwikkelingen en de procesgang.

ASG maakt periodiek een inventarisatie van de primaire risico's die invloed hebben op het behalen van de strategische doelstellingen. Deze risico's worden gewogen en de volledigheid en effectiviteit van de beheersmaatregelen wordt getoetst.

Interne organisatie: vier soorten risico's

ASG maakt een verdeling van risico's in vier categorieën:

1. Risico's ten aanzien van het **bereiken van de strategische doelstellingen**. Deze hebben betrekking op de ontwikkeling van de strategie en de realisatie van de daaruit volgende doelstellingen.
2. Risico's ten aanzien van de **effectiviteit en efficiency** van de **bedrijfsprocessen**.
3. Risico's ten aanzien van **compliance**. Deze risico's hebben betrekking op het voldoen aan wet- en regelgeving en aan binnen de organisatie vastgestelde procedures, protocollen en richtlijnen.
4. Risico's ten aanzien van de **betrouwbaarheid van (financiële) informatievoorziening**. Dit zijn risico's die samenhangen met de cyclus van planning en control, inclusief het treasurybeheer, en informatiemanagement.

Om bovenstaande risico's te managen, heeft het College van Bestuur de interne organisatie van ASG zodanig vormgegeven, dat het risicomanagement op meerdere niveaus in de organisatie wordt bewaakt en uitgevoerd. Deze bestaat uit drie 'lines of defence'.

De eerste betreft de directie en het management van ASG. Deze zijn als eerste verantwoordelijk voor het identificeren en managen van risico's:

- Het management van het bedrijfsbureau bewaakt continu dat er op efficiënte en effectieve wijze gewerkt wordt.
- Het management van de scholen ziet erop toe dat conform regels en afspraken gewerkt wordt, controleert dit periodiek en stuurt bij waar nodig. Ook de kwaliteit van onderwijs wordt hier bewaakt. De rectoren in het vo vallen onder directie aansturing van het College van Bestuur. In het po vallen de clusterdirecteuren, die leidinggeven aan de directie van de po scholen, onder directe aansturing van het College van Bestuur.
- De directeur van het bedrijfsbureau is verantwoordelijk voor de opzet, implementatie en werking van de beheersmaatregelen. Het handboek Administratieve Organisatie / Interne Controle is in ontwikkeling. Hierin worden belangrijke elementen als functiescheiding, rolzuiverheid en de betrouwbaarheid van informatie nader uitgewerkt.

De concerncontroller en het control team (second line of defence) zien toe op de kwaliteit van het risicomanagement binnen het bedrijfsbureau en de scholen. Daarbij richt men zich vooral op besluitvormingsprocessen, effectiviteit en efficiency in de processen, compliance, de financiële beheersing en de volledigheid en betrouwbaarheid van informatie. De concerncontroller en het control team vallen niet onder het bedrijfsbureau maar rechtstreeks onder de verantwoordelijkheid van het College van Bestuur, waarmee uitvoering en toezicht organisatorisch gescheiden zijn. De concerncontroller heeft daarnaast, indien nodig, een directe rapportagelijijn naar de Raad van Toezicht.

De interne audit is de derde line of defence. Deze wordt ingevuld onder verantwoordelijkheid van de Raad van Toezicht. Vanuit haar kerntaak van het toezicht houden op de gang van zaken binnen ASG biedt het instrument de RvT (en het CvB) een objectief en onafhankelijk beeld. De RvT geeft middels interne audits inhoud aan het toezichtskader. De RvT kan de concerncontroller opdracht geven de interne audits uit te voeren.

Rapportage van risico's

Bij de meerjarenbegroting wordt een risicoparagraaf toegevoegd. Daarin staan de risico's beschreven die het realiseren van de strategische en financiële doelstellingen in de weg zouden kunnen staan, met eventuele beheersmaatregelen. Op dezelfde wijze bevatten de beleidsplannen (waaronder het jaarplan en jaarbegroting) een risicoparagraaf.

Bij de kwartaalrapportages, welke wordt besproken met het College van Bestuur, de concerncontroller, de rector (vo) of clusterdirecteur (po) en de controller voor de sector, wordt expliciet ingegaan op de risicoparagraaf. Zijn de risico's manifest geworden? Zo ja, hoe is daarop door bestuur en management gereageerd en wat betekent dat voor de realisatie van de doelstellingen?

Ook in het jaarverslag wordt op de risico's en de beheersing daarvan ingegaan. De hoofdlijnen van het risicomanagement, de informatieverstrekking en de werking in de praktijk worden in het verslag beschreven. Daarnaast wordt verslag gedaan van wat er bereikt is in het betreffende jaar en welke aanpassingen worden doorgevoerd. Uit het jaarverslag wordt duidelijk welke risico's en onzekerheden de komende jaren voorzien worden en welke maatregelen getroffen zijn of worden. Deze laatste gegevens worden gebruikt als input voor de beleidsdocumenten (waaronder de (meerjaren)begroting).

7.2.6. Belangrijkste risico's en onzekerheden

De eerste strategische ambitie van ASG is het bieden van kwalitatief goed onderwijs aan de ruim 20.000 leerlingen van de ASG-scholen in het primair en voortgezet onderwijs, de tweede opdracht is dat ASG een vitale organisatie is. ASG onderkent daarbij een aantal risico's en onzekerheden. Het gaat om factoren die een risico vormen voor het realiseren en waarborgen van deze strategische opdrachten.

Zoals in voorgaande paragraaf beschreven, hanteert ASG een risicomanagement systematiek. Hierbij worden grotere en kleinere risico's op meerdere terreinen geïnventariseerd, gewogen en zoveel mogelijk beperkt worden. In deze paragraaf zijn de belangrijkste risico's en onzekerheden opgenomen. Per beschreven risico is daarbij aangegeven hoe we deze risico's aanpakken met mitigerende maatregelen.

1. Kwaliteit van onderwijs

Het merendeel van de scholen van ASG verzorgt kwalitatief goed en eigentijds onderwijs. Daar werken we iedere dag aan. Helaas zijn er binnen ASG ook enkele scholen in het po en afdelingen in het vo die als zwak of zeer zwak zijn beoordeeld door de Onderwijsinspectie. Dat is voor ons niet acceptabel.

Bij het waarborgen van de onderwijskwaliteit richt ASG zich op krachtige scholen die elke leerling onderwijs van hoge kwaliteit aanbieden. Hierbij zijn de volgende risico's te identificeren:

- Het kwaliteitssystem van ASG is in ontwikkeling en behoeft voortdurend aandacht om deze up to date te houden. Daarom ontwikkelen wij ons bestaande systeem door naar het proceskader Onderwijskwaliteit. Daarbij borgen we dit kader nadrukkelijker in de planning en control cyclus en is kwaliteit integraal onderdeel van de sturing binnen ASG.
- Het op peil houden van kennis en vaardigheden van het ASG personeel is een voortdurende uitdaging. Via onze eigen ASG Academie ondersteunen wij al onze medewerkers om ook langs de weg van professionalisering de kwaliteit van onderwijs op niveau te houden.
- Het aantal scholen in het po is groot (40). Om de toekomstbestendigheid van deze scholen gestructureerd in beeld te houden en te verbeteren waar nodig worden alle scholen ieder jaar in categorieën ingedeeld: 'sterk merk', 'kansrijk', 'risicovol' en 'zeer risicovol'. Dit gebeurt op basis van een aantal indicatoren, waaronder onderwijskwaliteit, maar ook de financiële positie, omvang van het voedingsgebied en schoolleiding. Zo ontstaan specifieke sets aan maatregelen om scholen naar een hogere categorie te brengen. Indien noodzakelijk worden daartoe ook extra middelen vrij gemaakt.

2. Personeel

Een belangrijke randvoorwaarde voor goed onderwijs is voldoende en vitaal personeel. Op beide loopt ASG risico als gevolg van het volgende:

- Er ontstaat in Nederland en ook bij ASG een lerarentekort. Dit wordt nu reeds gevoeld binnen ASG. Daarom heeft ASG een taskforce opgericht met als doel het maximaliseren van instroom van goed gekwalificeerd personeel en het behoud van de huidige medewerkers binnen ASG. Een voorbeeld van een maatregel betreft het aangaan van een samenwerkingsverband met een externe opleider om potentiële medewerkers van buiten het onderwijs om te scholen tot docent voor ASG;
- ASG wil een aantrekkelijk werkgever zijn en blijven. De ontwikkeling van de primaire arbeidsvoorwaarden ondersteunt dit nu onvoldoende. ASG heeft rekening gehouden met een loonsverhoging van 2,35%;
- De werkdruk in het po is hoog. Hiertoe worden extra middelen beschikbaar gesteld vanuit het Rijk. Deze middelen worden binnen ASG volledig ter beschikking gesteld aan de scholen. De scholen bepalen zelf waaraan deze middelen worden besteed;
- ASG heeft te maken met een relatief hoog ziekteverzuim. Dit is onwenselijk vanuit het perspectief van onderwijskwaliteit, werkgeverschap en financiën. Om deze problematiek het hoofd te bieden is een taskforce ziekteverzuim opgericht voor het ontwikkelen van specifiek strategisch HR beleid op dit vraagstuk.

3. Huisvesting

Goede huisvesting (veiligheid, centrale ligging, goede bereikbaarheid, goed onderhoud, duurzaamheid en match met het onderwijsconcept en de omvang van de school) is een cruciale voorwaarde voor kwalitatief goed onderwijs en vitaal personeel. Hier heeft ASG te maken met een aantal risico's:

- ASG heeft niet voor elke school in het vo een passend gebouw. Het Montessori Lyceum Flevoland heeft geen eigen gebouw en is gevestigd in een pand met een hoge huurlast welke grotendeels voor rekening van school is. De Meergronden heeft een verouderd pand. Hierdoor zijn de materiële lasten zeer hoog. In beide gevallen zou het geld dat wordt besteed aan huisvesting beter ter

beschikking kunnen staan aan het onderwijs proces. Voor beide scholen is ASG in overleg met de gemeente Almere over renovatie of nieuwbouw.

- Veel schoolgebouwen in het po in Almere zijn, ondanks dat Almere een jonge stad is, relatief oud. De oorzaak hiervan is dat deze aan het begin van de opbouw van Almere zijn gebouwd en nu aan vervanging of renovatie toe zijn. De ASG is met de gemeente Almere in overleg om gezamenlijk een Integraal Huisvestingsplan (IHP) op te stellen om meerjarige afspraken te maken.
- ASG heeft te maken met leegstand van gebouwen en lokalen in het po. De oorzaak hiervan is fluctuatie in het leerlingaantal bij ASG scholen als gevolg van opkomende nieuwe wijken met veel jonge kinderen, verouderende wijken met als gevolg minder jonge kinderen en de stagnatie in de groei van Almere gedurende de afgelopen jaren door de crisis. Mede vanuit dit oogpunt wordt in overleg met de gemeente een Integraal Huisvestingsplan opgesteld. Complicerende factor daarbij is dat niet volledige gebouwen leeg staan, maar vooral lokalen in gebouwen. Dit bemoeilijkt teruggave van panden aan de gemeente.
- De kosten voor groot onderhoud en renovatie zijn door het verouderende bestand van schoolpanden dat ASG in gebruikt heeft aanzienlijk. Complicerende factor hierbij is dat de wetgeving hieromtrent niet stabiel is. Ten eerste is het onduidelijk hoe de kosten voor renovatie van schoolgebouwen verdeeld worden over de gemeenten en de schoolbesturen. Daarnaast wordt mogelijk in 2018 een nieuwe Richtlijn Jaarverslaggeving (RJ) voor de opbouw van de voorziening voor groot onderhoud van kracht. De financiële impact van beide is voor ASG in potentie significant. Hierdoor zullen mogelijk minder middelen direct voor het onderwijs beschikbaar zijn. ASG inventariseert de gevolgen en ontwikkelt scenario's om de effecten op te vangen. Daarnaast zoekt ASG actief de dialoog met de gemeente Almere, andere schoolbesturen, de VO-raad, de PO-raad en OC&W.
- De verduurzaming van de gebouwen is maatschappelijk zeer relevant, verplicht, maar ook kostbaar. In de oudere gebouwen is de investering voor verduurzaming aanzienlijk, terwijl de beschikbare middelen beperkt zijn en de terugverdientijd lang is. De ASG investeert in kleine stappen in verduurzaming waarbij we beginnen met scholen waar veel voordelen te behalen zijn.

4. Financieel

Het strategisch financieel beheer van de ASG is gericht op optimale ondersteuning van de kwaliteit van het onderwijs en vitaal personeel. De middelen worden zo maximaal mogelijk ter beschikking gesteld aan de scholen. Hier heeft de ASG te maken met een aantal risico's:

- De leerling stromen in het vo kennen behoorlijke fluctuaties per schooljaar en locatie. Dit is niet gewenst vanuit optiek van de continuïteit van de scholen. Stabiliteit van formatie en huisvesting zijn van belang. Daarom is ASG gestart met het reguleren van de leerlingstromen, hetgeen voor Helen Parkhurst betekent dat bij overaanmelding voor schooljaar 2018-2019 de mogelijkheid tot loting bestaat. Per jaar wordt in onderling overleg bepaald of en zo ja welke maatregelen nodig zijn.
- Ontwikkeling van de leerlingaantallen van ASG leidt tot schommelingen in de baten in combinatie met beperkte variabiliteit in de lasten. De prognose voor de komende jaren toont voor het voortgezet onderwijs een daling in het aantal leerlingen. Hierdoor dalen vrijwel direct de baten, maar is het lastig de personele en materiële lasten even snel mee te laten dalen (los van frictie). Het po vertoont een licht stijgend leerlingenaantal. Daarom moet geïnvesteerd worden maar de daarvoor benodigde middelen komen door de T-1 jaar bekostiging pas een jaar later beschikbaar. In de komende meerjarenbegroting wordt deze problematiek geadresseerd.

- De reservepositie staat onder druk en maakt het lastig om financiële fluctuaties op te vangen. Daardoor worden noodzakelijke investeringen in de verdere verbetering van de kwaliteit in het onderwijs bemoeilijkt. Het staande reservebeleid ondersteunt verhoging van de reservepositie onvoldoende. In de komende meerjarenbegroting wordt beleid opgesteld om de kosten in balans te brengen met de opbrengsten en een structureel positieve rentabiliteit te realiseren. Het reservebeleid wordt geëvalueerd en aangescherpt.

7.2.7. Rapportage toezichthoudend orgaan

Het verslag van de Raad van Toezicht vindt u in hoofdstuk 6 van dit jaarverslag.

7.3 Treasuryverslag

Treasurybeleid

Het treasurybeleid geldt voor alle stichtingen die deel uitmaken van het concern Almeerse Scholen Groep. Het treasurybeleid vindt plaats binnen de kaders van de "Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016". Bij het aantrekken van alle benodigde respectievelijk uitzetten van alle overtollige middelen wordt gehandeld in overeenstemming met de in deze regeling gestelde verplichtingen en de aanvullingen die de Raad van Toezicht hieraan heeft toegevoegd.

Liquide middelen

De liquide middelen (inclusief spaartegoeden) bedragen ultimo 2017 in totaal € 14,4 miljoen. Dit is een stijging ten opzichte van 2016 met € 2,0 miljoen. De toename van het saldo liquide middelen wordt in belangrijke mate veroorzaakt het hoger resultaat uit de gewone bedrijfsvoering. In 2017 zijn geen liquiditeitstekorten ontstaan.

Spaartegoeden

Einde 2017 is € 11,7 miljoen beschikbaar via spaarrekeningen. Alle bedragen zijn vrij beschikbaar. Ten opzichte van ultimo 2016 (€ 11,1 miljoen) is het saldo spaartegoeden gestegen met € 0,6 miljoen. Dit komt door de oorzaken die hiervoor genoemd zijn onder 'Liquide middelen'.

De rentebaten op spaartegoeden zijn lager uitgekomen dan de realisatie over 2016. De gerealiseerde rentevergoeding op spaarrekeningen is afhankelijk van het bedrag en de looptijd. Deze rentevergoeding bedroeg over 2017 gemiddeld 0,35% (in 2016 was dit 0,80%).

Financiële lasten

De financiële lasten worden in belangrijke mate veroorzaakt door betaalde rente en boetes in verband met verlate betaling.

Beleggingen en leningen

Er zijn geen beleggingen en leningen/derivaten.

Bijlage 1 Overzicht po- en vo-scholen (peildatum 31-12-2017)

Primair onderwijs

De Achtbaan
De Albatros
Aquamarijn
De Archipel
De Architect
De Argonaut
Aurora
Het Avontuur
De Bombardon (speciaal basisonderwijs)
Bommelstein
Caleidoscoop
Columbusschool
De Compositie
Digitalis
De Egelantier
De Flierefluiter
De Hasselbraam
De Heliotroop
International Primary School Almere
De Kameleon
De Klaverweide
De Kring
Letterland
Het Meesterwerk
Montessorischool Stad
Odyssee
De Ontdekking
Het Palet
De Polderhof
De Polygoon
Het Samenspel
Het Spectrum
Syncope
De Tjasker
Het Universum
Vuurvogel
De Watertuin (speciaal basisonderwijs)
De Zeeraket
De Zeetuin
De Zevensprong

Voortgezet onderwijs

Arte College
Buitenhout College
Echnaton
Helen Parkhurst
De Meergronden
Montessori Lyceum Flevoland
Oostvaarders College
Praktijk Onderwijs Almere

Bijlage 2 Functies en nevenfuncties Raad van Toezicht en College van Bestuur

College van Bestuur		
De heer H. Griffioen Herbert	Voorzitter College van Bestuur Almeerse Scholen Groep vanaf 1 augustus 2017 Lid College van Bestuur Almeerse Scholen Groep tot 1 augustus 2017	Geen nevenfuncties
Mevrouw B. Dijkgraaf Barbara	Lid College van Bestuur Almeerse Scholen Groep vanaf 1 juli 2017	Geen nevenfuncties

Raad van Toezicht		
Mevrouw C.P.M. Schilte (voorzitter) Karina		Voorzitter Raad van Commissarissen Woningcorporatie Pré Wonen Vicevoorzitter Nationaal Bestuur vereniging de Zonnebloem Voorzitter stichting Haarlemse opera
De heer drs. ing. M.E.V. Schippers, MMC CMC (vicevoorzitter) Edwin	Partner Adviesgroep Zorg Baker Tilly Berk	
Mevrouw J.C. Roelofs José	Directeur Change Web	
Mevrouw mr. N.W.J. Lopes Cardozo, MHA Nathalie	Manager Bedrijfsbureau en waarnemend hoofd divisie Revalidatie Reade	Voorzitter MR Watergraafsmeerse Schoolvereniging
De heer D. Lodewijk, MBA Douwe	Partner Claassen, Moolenbeek & Partners	Voorzitter Raad van Toezicht Stichting Vrijescholen Ithaka Lid Raad van Toezicht Ceder Groep Lid Raad van Advies Academie Artemis Lid Raad van Toezicht Koraal Groep Lid Raad van Commissarissen Huisartsenorganisatie Noord Kennemerland Vicevoorzitter Raad van Toezicht van Cato Wonen Welzijn Zorg
De heer drs. M.J.H.G. Jetten, RA Guillaume	CFO MercachemSyncom	Vicevoorzitter Raad van Toezicht en voorzitter Auditcommissie Albert Schweitzer ziekenhuis Waarnemend voorzitter Raad van Commissarissen en lid Auditcommissie Stichting Woonbron Lid Raad van Commissarissen Zeeland Seaports
Mevrouw G. Tol Geiske		Voorzitter Raad van Toezicht OBH Harlingen Lid Raad van Toezicht Meilan Lid Raad van Toezicht Linde College/Trompmeester

II Geconsolideerde jaarrekening

Stichting Openbaar Onderwijs Almere (41676)

Stichting Algemeen Bijzonder Onderwijs Flevoland (40306)

Stichting Openbaar Onderwijs Almere "Nieuwe Wijken" (42535)

(Koepel) Stichting Almeerse Scholen Groep

Stichting IKC+ Almere

Geconsolideerde Balans

(na resultaatbestemming)

	31-12-2017	31-12-2016
Activa	EUR	EUR
Vaste Activa		
Materiële vaste activa	<u>20.043.722</u>	<u>19.802.237</u>
<u>Totaal vaste activa</u>	<u>20.043.722</u>	<u>19.802.237</u>
Vlottende activa		
Vorraden	204.299	233.296
Vorderingen	11.949.719	11.719.241
Liquide middelen	<u>14.385.806</u>	<u>12.391.266</u>
<u>Totaal vlottende activa</u>	<u>26.539.824</u>	<u>24.343.803</u>
<u>Totaal activa</u>	<u>46.583.546</u>	<u>44.146.040</u>
Passiva		
Eigen Vermogen	14.932.013	14.262.408
Voorzieningen	11.299.411	8.827.059
Langlopende schulden	43.664	43.009
Kortlopende schulden	<u>20.308.458</u>	<u>21.013.564</u>
<u>Totaal passiva</u>	<u>46.583.546</u>	<u>44.146.040</u>

Geconsolideerde staat van Baten en Lasten

	2017 EUR	Begroot 2017 EUR	2016 EUR
Baten			
Rijksbijdragen	152.787.424	146.480.100	149.455.813
Overige overheidsbijdragen en subsidies	2.187.837	2.143.800	2.425.650
Overige baten	<u>5.904.120</u>	<u>5.362.300</u>	<u>6.325.380</u>
<u>Totaal baten</u>	<u>160.879.381</u>	<u>153.986.200</u>	<u>158.206.843</u>
Lasten			
Personeelslasten	124.101.628	119.785.500	124.995.583
Afschrijvingen	3.783.466	3.795.800	3.336.719
Huisvestingslasten	11.441.788	11.226.000	10.979.996
Overige lasten	14.773.136	14.611.700	16.650.220
Doorbetalingen aan schoolbesturen	<u>6.150.062</u>	<u>4.788.600</u>	<u>4.947.157</u>
<u>Totaal lasten</u>	<u>160.250.080</u>	<u>154.207.600</u>	<u>160.909.675</u>
<u>Saldo baten en lasten</u>	<u>629.301</u>	<u>-221.400</u>	<u>-2.702.832</u>
Financiële baten en lasten	<u>40.304</u>	<u>50.600</u>	<u>89.436</u>
Resultaat	669.605	-170.800	-2.613.396

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

	31-12-2017 EUR	31-12-2016 EUR
<i>Kasstroom uit operationele activiteiten</i>		
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering	629.301	-2.702.832
<i>Aanpassing voor aansluiting bedrijfsresultaat:</i>		
Afschrijvingen	3.783.466	3.336.719
Toename (afname) voorzieningen	2.472.352	1.886.231
Overige aanpassingen	604.594	-
<i>Verandering in werkkapitaal:</i>		
Afname (toename) voorraden	28.997	52.651
Afname (toename) kortlopende vorderingen	-230.478	-297.578
Afname (toename) kortlopende schulden	-705.106	-3.786.916
<u>Totaal Kasstroom uit bedrijfsoperaties</u>	<u>6.583.126</u>	<u>-1.511.725</u>
Ontvangen interest	40.304	89.436
Betaalde interest	-	-
<u>Totaal kasstroom uit operationele activiteiten</u>	<u>6.623.430</u>	<u>-1.422.289</u>
<i>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</i>		
Investerings in MVA	-4.754.822	-6.279.381
Desinvesterings in MVA	125.277	110.279
<u>Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten</u>	<u>-4.629.545</u>	<u>-6.169.102</u>
<i>Kasstroom uit financieringsactiviteiten</i>		
Toename langlopende schulden (2.3)	11.724	7.965
Aflossing langlopende schulden (2.3)	-11.069	-23.207
<u>Totaal kasstroom uit Financieringsactiviteiten</u>	<u>655</u>	<u>-15.242</u>
<u>Netto kasstroom</u>	<u>1.994.540</u>	<u>-7.606.633</u>
<u>Mutatie geldmiddelen</u>	<u>1.994.540</u>	<u>-7.606.633</u>
<u>Stand 1 januari</u>	12.391.266	19.997.899
Mutatie	<u>1.994.540</u>	<u>-7.606.633</u>
<u>Stand 31 december</u>	<u>14.385.806</u>	<u>12.391.266</u>

Voor een toelichting op de cijfers wordt verwezen naar de toelichting op de balans en de staat van baten en lasten.

Geconsolideerd overzicht totaalresultaat over 2017

	2017	2016
	EUR	EUR
Geconsolideerd nettoresultaat na belastingen toekomend aan de rechtspersoon	669.605	-2.613.396
Herwaardering materiële vaste activa	-	-
	<hr/>	<hr/>
	-	-
Gerealiseerde herwaardering ten laste van het eigen vermogen	-	-
	<hr/>	<hr/>
Totaal van de rechtstreekse mutaties in het eigen vermogen van de rechtspersoon	-	-
Totaalresultaat van de rechtspersoon	669.605	-2.613.396
	<hr/>	<hr/>

Kengetallen

De balans en de staat van baten en lasten geven de volgende kengetallen:

Kengetallen balans	2017	2016
Eigen Vermogen	14.932.013	14.262.408
Balanstotaal	46.583.546	44.146.040
Solvabiliteit 1	32,1%	32,3%
Eigen Vermogen + voorzieningen	26.231.424	23.089.467
Balanstotaal	46.583.546	44.146.040
Solvabiliteit 2	56,3%	52,3%
Vlottende activa	26.539.824	24.343.803
Kortlopende schulden	20.308.458	21.013.564
Liquiditeit (current ratio)	130,7%	115,8%
Eigen vermogen	14.932.013	14.262.408
Totale baten	160.879.381	158.206.843
Weerstandsvermogen	9,3%	9,0%
Activa	46.583.546	44.146.040
Gebouwen	10.536.263	10.871.057
Activa -/- Gebouwen	36.047.283	33.274.983
Totale baten incl. financiële baten	160.919.685	158.296.279
Kapitalisatiefactor	22,4%	21,0%

Kengetallen staat van baten en lasten	2017	2016
Resultaat	669.605	-2.613.396
Totale baten	160.879.381	158.206.843
Rentabiliteit	0,4%	- 1,7%
Personele lasten	124.101.628	124.995.583
Totale lasten	160.250.080	160.909.675
Aandeel personele lasten	77,4%	77,7%
Materiële lasten	36.148.452	35.914.092
Totale lasten	160.250.080	160.909.675
Aandeel materiële lasten	22,6%	22,3%
Totale lasten	160.250.080	160.909.675
Leerlingen (1 oktober voorafgaand jaar)	20.951	21.350
Totale lasten per leerling	7.649	7.537

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven is door de Raad voor de Jaarverslaggeving en in het bijzonder RJ 660 onderwijsinstellingen.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van een verslaggevingsperiode van een kalenderjaar, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2017.

Juridische structuur (Koepel)Stichting Almeerse Scholen Groep

De juridische structuur van de (Koepel)Stichting Almeerse Scholen Groep vindt u onder 1.1 van dit jaarverslag. De stichting is statutair en fysiek gevestigd in Almere (Randstad 20-31). (Koepel) stichting ASG is statutair bestuurder van Stichting Openbaar Onderwijs Almere, Stichting Algemeen Bijzonder Onderwijs Flevoland, Stichting Openbaar Onderwijs Almere "Nieuwe Wijken" en Stichting IKC+ Almere.

Deze geconsolideerde jaarrekening is opgemaakt op naam van (Koepel)Stichting ASG omdat deze stichting officieel de "moeder" van het ASG-concern is. In de volksmond wordt de jaarrekening de ASG-jaarrekening genoemd.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Grondslagen

Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de Stichting zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop de betreffende transacties of gebeurtenissen betrekking hebben. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn verwezenlijkt. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen, indien zij voor het vaststellen van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de Stichting.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten. Deze grondslagen zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

De waarderingsgrondslagen van de voorzieningen zijn naar de mening van het bestuur het meest kritisch voor het weergeven van de financiële positie; deze grondslagen vereisen daarom extra zorgvuldige schattingen en veronderstellingen.

Grondslagen voor consolidatie

De geconsolideerde jaarrekening omvat de financiële gegevens van (Koepel) stichting ASG en de rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend dan wel waarover de centrale leiding bestaat. In de consolidatie zijn de eerder onder "Structuur" opgenomen stichtingen inbegrepen.

In de geconsolideerde jaarrekening zijn de onderlinge schulden, vorderingen en transacties geëlimineerd, evenals de binnen de groep gemaakte resultaten.

Waardering

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden, voor zover niet anders vermeld, gewaardeerd tegen kostprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen, ontvangen investeringsbijdragen (netto-methode) en bijzondere waardeverminderingen.

De kostprijs bestaat uit de vervaardigings- of verkrijgingsprijs en overige kosten om de activa op hun plaats en in de staat te krijgen noodzakelijk voor het beoogde gebruik.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur rekening houdend met de restwaarde. Op materiële vaste activa in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn:

Activa	Categorie	Termijn
ICT	Software	3 jaar
	Hardware	3 – 10 jaar
	Overige	5 jaar
Verbouwingen		10 – 40 jaar
Meubilair PO		20 jaar
Meubilair VO		10 – 15 jaar
Onderwijs leerpakketten		8 jaar
Inventaris		5 – 10 jaar

Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd indien zij de gebruiksduur van het object verlengen. Ter zake van verwachte kosten van periodiek groot onderhoud aan gebouwen, inventaris e.d. wordt een voorziening gevormd. Zie hiervoor de grondslag onder het hoofd Voorzieningen.

Buiten gebruik gestelde activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Bijzondere waardeverminderingen

Voor materiële vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. Als het niet mogelijk is de realiseerbare waarde te bepalen voor een individueel actief, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort.

Wanneer de boekwaarde van een actief (of een kasstroom genererende eenheid) hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt een bijzonder waardeverminderingverlies verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde. Indien sprake is van een bijzonder waardeverminderingverlies van een kasstroom genererende eenheid, wordt het verlies allereerst toegerekend aan goodwill die is toegerekend aan de kasstroom genererende eenheid. Een eventueel restant verlies wordt toegerekend aan de andere activa van de eenheid naar rato van hun boekwaarden.

Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief (of kasstroom genererende eenheid) geschat.

Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardevermindering verlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief (of kasstroom genererende eenheid) opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardevermindering verlies voor het actief (of kasstroom genererende eenheid) zou zijn verantwoord.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde. Daarbij worden (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname meegenomen. Indien echter financiële instrumenten bij de vervolgwaardering worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de staat van baten en lasten, worden de direct toerekenbare transactiekosten direct verwerkt in de staat van baten en lasten.

Reële waarde

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn.

De reële waarde van niet-beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald door de verwachte kasstromen contant te maken tegen een disconteringsvoet die gelijk is aan de geldende risicovrije marktrente voor de resterende looptijd vermeerderd met krediet- en liquiditeitsopslagen.

Bijzondere waardeverminderingen financiële activa

Een financieel actief dat niet wordt gewaardeerd tegen (1) reële waarde met waarde wijzigingen in de staat van baten en lasten of (2) geamortiseerde kostprijs of lagere marktwaarde, wordt op iedere verslagdatum beoordeeld om te bepalen of er objectieve aanwijzingen bestaan dat het actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Een financieel actief wordt geacht onderhevig te zijn aan een bijzondere waardevermindering indien er objectieve aanwijzingen zijn dat na de eerste opname van het actief zich een gebeurtenis heeft voorgedaan die een negatief effect heeft gehad op de verwachte toekomstige kasstromen van dat actief. Voorwaarde is dat hiervan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt.

Objectieve aanwijzingen dat financiële activa onderhevig zijn aan een bijzondere waardevermindering omvatten:

- het niet nakomen van betalingsverplichtingen en achterstallige betaling door een debiteur,
- herstructurering van een aan de stichting toekomend bedrag onder voorwaarden die de stichting anders niet zou hebben overwogen,
- aanwijzingen dat een debiteur of emittent failliet zal gaan en
- het verdwijnen van een actieve markt voor een bepaald effect.

Verstreckte leningen en overige vorderingen

Verstreckte leningen en overige vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Dit gebeurt op basis van de effectieve rente-methode, verminderd met bijzondere waardevermindervingsverliezen.

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rente-methode. De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Vorraden

De voorraden worden gewaardeerd op kostprijs, zijnde de verkrijgingsprijs, of lagere opbrengstwaarde.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare spaarrekeningen met een looptijd korter dan 12 maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen, geheel ontstaan uit publiek geld, bestaat uit de algemene reserve.

Voorzieningen

Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op balansdatum bestaan en die het gevolg zijn van een gebeurtenis uit het verleden. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

De personeelsvoorzieningen zijn gevormd voor spaarverlof, toekomstige jubileumuitkeringen, reorganisatiekosten, langdurig zieken, spaarsaldi persoonlijk budget en toekomstige WW-uitkeringen.

Spaarverlof

De voorziening voor spaarverlof is gevormd voor tot de balansdatum gespaarde en in de toekomst op te nemen uren van medewerkers. Daarbij wordt rekening gehouden met een blijfkans. De voorziening is gewaardeerd tegen in de cao opgenomen uurbedragen.

Jubileumvoorziening

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileum-uitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd.

Reorganisatievoorziening

Een reorganisatievoorziening wordt getroffen als op balansdatum een gedetailleerd reorganisatieplan is geformaliseerd en uiterlijk op opmaakdatum van de jaarrekening de gerechtvaardigde verwachting van uitvoering van het plan is gewekt bij hen voor wie de reorganisatie gevolgen zal hebben. Van een gerechtvaardigde verwachting is sprake als is gestart met de uitvoering van de reorganisatie, of als de hoofdlijnen bekend zijn gemaakt aan hen voor wie de reorganisatie gevolgen zal hebben.

In de reorganisatievoorziening worden de als gevolg van de reorganisatie noodzakelijk kosten opgenomen die niet in verband staan met de doorlopende activiteiten van de stichting.

Voorziening kosten langdurig zieken

Voor op de balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid is een voorziening langdurig zieken opgenomen. In het 1^e ziektejaar wordt 100% van de loonkosten voorzien en in het 2e ziektejaar 70%.

Voorziening voor spaarsaldi persoonlijk budget

De voorziening voor persoonlijk budget houdt verband met de mogelijkheid voor medewerkers om op grond van de CAO VO gedurende 4 jaar het persoonlijk budget van 50 uur per jaar te sparen. De financiële weerslag daarvan wordt onder de personeelsvoorzieningen opgenomen. Hierbij wordt rekening gehouden met de kans dat het spaarsaldo wordt verzilverd.

Voorziening voor WW-uitkeringen

Deze voorziening is berekend aan de hand van de verwachte WW-uitkeringen van ex-werknemers, die ten laste van de ASG komen. Daarbij is rekening gehouden met de baankans gerelateerd aan de leeftijd van de betreffende persoon.

Voorziening groot onderhoud

ASG vormt ter egalisatie van de onderhoudslasten een voorziening voor groot onderhoud. De basis voor de vorming van deze voorziening en de toekomstige dotaties is een onderhoudsinventarisatie door een extern bureau van het toekomstig binnen- en buitenonderhoud van de schoolgebouwen VO en een onderhoudsinventarisatie door de gemeente voor binnen en buitenonderhoud PO. De toekomstige dotaties zijn gebaseerd op de meerjarig gemiddelde onderhoudslasten. De stand van de voorziening ultimo 2017 is bepaald op basis van de meest actuele jaarplannen voor het onderhoud aan de gebouwen van ASG (zowel PO als VO) over het jaar 2018. De dotaties aan de voorziening onderhoud gebouwen voor de komende jaren zal komend jaar opnieuw worden bepaald in samenhang met door de gemeente gefinancierde renovaties en nieuwbouw (zowel PO als VO) en de separate afspraken die met de gemeente worden gemaakt voor het groot onderhoud van de PO gebouwen.

Resultaatbepaling

Rijksbijdragen

De Rijksbijdrage (lumpsum) wordt op basis van de jaarlijkse toekenning volledig in de staat van baten en lasten van het betreffende verslagjaar verwerkt. De Rijksbijdrage wordt aanvankelijk opgenomen als vooruit ontvangen baten zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat de Stichting zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden.

Overige overheidsbijdragen en –subsidies

Onder de overige overheidsbijdragen worden de vergoedingen opgenomen verstrekt door gemeente, provincie of andere overheidsinstellingen. De overige overheidsbijdragen worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Exploitatiesubsidies worden als bate verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als aan de subsidievoorwaarden is voldaan.

Subsidies met betrekking tot investeringen in materiële vaste activa worden in mindering gebracht op het desbetreffende actief en als onderdeel van de afschrijvingen verwerkt in de staat van baten en lasten.

Overige baten

Overige bedrijfsopbrengsten bestaan uit baten uit verhuur, detachering, ouderbijdragen en overige baten, niet zijnde vergoedingen die zijn verstrekt door het Ministerie van OC&W, gemeenten, provincies of andere overheidsinstellingen. De overige baten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Lonen en salarissen

Lonen en salarissen, sociale lasten en pensioenpremies worden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Indien de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de stichting.

De personeelskosten worden toegerekend aan perioden waarin de daarmee verband houdende arbeidsprestaties zijn geleverd.

Nederlandse pensioenregelingen

Op grond van de Nederlandse pensioenwet worden de Nederlandse regelingen primair volgens een “verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering” in deze jaarrekening verwerkt. In deze benadering wordt de verplichting voortvloeiende uit een door de rechtspersoon gedane pensioentoezegging gebaseerd op de financieringsafspraken zoals vastgelegd in de uitvoeringsovereenkomst tussen ASG en pensioenuitvoerder.

De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. Pensioenfondsen moeten vanaf 2015 gebruikmaken van de zogenaamde ‘beleidsdekkingsgraad’.

Leasing

De stichting kan financiële en operationele leasecontracten afsluiten. Een leaseovereenkomst waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het leaseobject geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen, wordt aangemerkt als een financiële lease. Alle andere leaseovereenkomsten classificeren als operationele lease. Bij de leaseclassificatie is de economische realiteit van de transactie bepalend en niet zozeer de juridische vorm.

Operationele leases

Als de stichting optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Leasebetalingen inzake de operationele lease worden lineair over de leaseperiode ten laste van de staat van baten en lasten gebracht.

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen die als onderdeel van de berekening van de effectieve rente worden meegenomen.

Belastingen

De stichting is niet vennootschapsbelastingplichtig.

Indeling in operationele segmenten

De in de consolidatie opgenomen stichtingen verzorgen primair en voortgezet onderwijs. De baten en lasten zijn gesegmenteerd weergegeven op pagina 71 naar deze soorten onderwijs. Daarnaast zijn de baten en lasten van (Koepel) stichting ASG apart opgenomen in de kolom “Bestuur”.

Toelichting op de onderscheiden posten van de geconsolideerde balans

Materiële vaste activa

	Aanschaf Prijs 1-1-2017	Afschrijving Cumulatief 1-1-2017	Boekwaarde 1-1-2017	Mutatie MVA in uitvoering	Investerings	Desinveste- ringen	Afschrijvingen	Afschrijvingen op desinvestering en	Aanschaf Prijs 31-12-2017	Afschrijving cumulatief 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2017
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Gebouwen en terreinen	19.270.543	8.399.486	10.871.057	-	716.885	-	1.051.678	-	19.987.428	9.451.164	10.536.264
Inventaris en apparatuur	41.307.875	34.571.857	6.736.018	-	3.789.517	315.029	2.357.116	217.585	44.782.363	36.711.388	8.070.975
Andere vaste bedrijfsmiddelen	9.617.051	8.165.273	1.451.778	-	248.420	120.888	374.672	93.055	9.744.583	8.446.890	1.297.693
In uitvoering en vooruitbetalingen	743.384	-	743.384	-604.594	-	-	-	-	138.790	-	138.790
Materiële vaste activa	70.938.853	51.136.616	19.802.237	-604.594	4.754.822	435.917	3.783.466	310.640	74.653.164	54.609.442	20.043.722

Terreinen

Uit recent kadastraal onderzoek is gebleken dat ASG eigenaar is van de grond waarop de gebouwen van het Oostvaarders College zijn gevestigd. De grond (2 percelen met een gezamenlijke oppervlakte van 12.269 m²) is meer dan 20 jaar geleden aangeschaft. Volgens de notariële akte is de grond destijds voor circa EUR 1,36 miljoen gekocht. Momenteel bestaat er nog onduidelijkheid over de wijze waarop de grond is aangeschaft waardoor de waarde van de grond op dit moment, medio juni 2018, ten tijde van het vaststellen van de jaarrekening niet goed is in te schatten. Mede gezien de verschillende onzekerheden, waaronder een mogelijke toestemming van B&W van de gemeente Almere bij vervreemding, die een rol spelen bij de waardering van de grond heeft ASG de grond niet gewaardeerd en is volstaan met een tekstuele toelichting van de huidige feiten en onzekerheden.

Schoolgebouwen

De door de stichting beheerde schoolgebouwen zijn juridisch wel, doch economisch geen eigendom van de stichting. Deze gebouwen zijn volledig gesubsidieerd en dienen, wanneer ze niet meer conform de bestemming worden gebruikt, om niet te worden overgedragen aan de Gemeente.

Investerings

Er is in 2017 voor een bedrag van circa € 4,8 mln. geïnvesteerd. De investeringen hebben voornamelijk plaatsgevonden in Gebouwen en in Inventaris en apparatuur.

De investeringen in gebouwen zijn voor een belangrijk deel het gevolg van renovatiewerkzaamheden bij de vestiging Echnaton ten bedrage van € 440.000.

Na afronding van de aanbesteding ICT-middelen heeft er ten behoeve van het primair onderwijs in 2017 een aanzienlijke (inhaal) investering van ongeveer € 1,7 mln. in Inventaris en apparatuur plaatsgevonden.

Vorraden	31-12-2017	31-12-2016
	EUR	EUR
Gebruiksgoederen	204.299	233.296
<u>Vorraden</u>	204.299	233.296

De voorraad gebruiksgoederen bestaat grotendeels uit lesmateriaal dat via een boekenfonds in eigen beheer aan leerlingen worden verstrekt. Er is geen voorziening voor incurante voorraden gevormd.

Vorderingen

	31-12-2017	31-12-2016
	EUR	EUR
Debiteuren	569.407	364.630
OC&W	7.989.873	7.946.834
Ouders, studenten, deelnemers, cursisten	173.030	200.614
Overige overheden	350.952	332.210
Overige vorderingen	213.842	85.564
Overlopende activa	2.759.281	2.872.482
Af: Voorzieningen wegens oninbaarheid	106.666	83.093
<u>Vorderingen</u>	11.949.719	11.719.241
Uitsplitsing:		
Personeel	17.424	8.733
Overige	196.418	76.831
<u>Overige vorderingen</u>	213.842	85.564
Vooruitbetaalde kosten	2.068.512	2.139.366
Verstreckte voorschotten	53.885	65.829
Overige overlopende activa	636.884	667.287
<u>Overlopende activa</u>	2.759.281	2.872.482

Stand per 1-1	83.093	118.191
Onttrekking	38.829	40.548
Dotatie	62.402	5.450
<u>Af: Voorzieningen wegens oninbaarheid</u>	<u>106.666</u>	<u>83.093</u>

De vorderingen met een resterende looptijd van meer dan 1 jaar bedragen € 8.104.000 (2016: € 7.841.000). De toename betreft met name de toename van de vordering op OC&W en de toename wegens vordering uit hoofde van betaalde borgsommen voor lesmateriaal.

De voorziening wegens oninbaarheid heeft betrekking op de post debiteuren. Het saldo debiteuren van € 569.000 is t.o.v. 2016 gestegen. Deze toename is toe te schrijven aan de facturatie van enkele hogere bedragen in december 2017.

De vordering op OC&W neemt met een bedrag van € 43.000 een weinig toe t.o.v. 2016. Deze laatste post vindt zijn oorzaak in een verschil tussen het betaalritme van OC&W ten opzichte van de toekenning van de bekostiging voor het betreffende verslagjaar.

De post Overige overheden betreft een vordering op de Gemeente Almere voor compensatie in de huisvestingslasten van het MLF.

De post Overige vorderingen is toegenomen met € 52.000 wegens een vordering in rekening-courant op de Stichting Playing for Success. Voorts heeft als gevolg van her rubricering van borgsommen een verschuiving van € 98.000 plaatsgevonden tussen Overige vorderingen en Overlopende activa.

De vooruitbetaalde kosten betreffen met name vooruitbetaalde licentiekosten voor gebruikte software, vooruitbetaalde schoonmaakkosten voor de maand januari 2018, vooruitbetaalde kosten inzake diverse leerlingactiviteiten zoals excursies, en een veelheid aan overige vooruitbetaalde kosten voor 2018.

Liquide middelen

	31-12-2017	31-12-2016
	EUR	EUR
Kasmiddelen	19.564	23.932
Tegoeden op bank- en girorekeningen	14.366.242	12.367.334
<u>Liquide middelen</u>	<u>14.385.806</u>	<u>12.391.266</u>

Alle liquide middelen staan ter vrije beschikking.

De toename van het saldo liquide middelen wordt in belangrijke mate veroorzaakt door het positief resultaat in combinatie met een daling van de kortlopende schulden (zie toelichting Kortlopende schulden).

Voor een toelichting op het verloop van de geldmiddelen wordt verwezen naar het kasstroomoverzicht.

Eigen Vermogen

	Stand per 1-1-2017 EUR	Resultaat EUR	Overige mutaties EUR	Stand per 31-12-2017 EUR
Algemene reserve	14.262.408	669.605	-	14.932.013
<u>Eigen vermogen</u>	14.262.408	669.605	-	14.932.013

Voorstel bestemming resultaat 2017

De geconsolideerde jaarrekening 2017 sluit af met een voordelig saldo van € 669.605. Vooruitlopend op het besluit tot resultaatbestemming is deze reeds verwerkt in de jaarrekening ten gunste van de algemene reserve.

Voorzieningen

	Stand per 1-1-2017	Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval	Stand per 31-12-2017
Personeelsvoorzieningen	4.714.468	3.866.626	1.766.284	771.017	6.043.793
Voorziening groot onderhoud	4.112.591	3.219.800	2.076.773	-	5.255.618
<u>Voorzieningen</u>	8.827.059	7.086.426	3.843.057	771.017	11.299.411

Uitsplitsing

	Stand per 1-1-2017	Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval	Stand per 31-12-2017
Spaarverlof	449.759	28.898	54.666	2.108	421.883
Jubilea	1.490.805	99.930	124.590	61.985	1.404.160
Reorganisatie	335.853	-	220.686	-	115.167
Langdurig zieken	1.035.340	2.140.583	872.387	415.023	1.888.513
Persoonlijk budget	696.382	576.761	278.964	23.719	970.460
WW-uitkeringen	706.329	1.02 0.454	214.991	268.182	1.243.610
<u>Personeels- Voorzieningen</u>	4.714.468	3.866.626	1.766.284	771.017	6.043.793

Looptijd	Korter dan 1 jaar	Langer dan 1 jaar en korter dan 5 jaar	Langer dan 5 jaar	Totaal
Personeelsvoorzieningen	2.108.395	2.863.462	1.071.936	6.043.793
Voorziening groot onderhoud	4.256.700	998.918	-	5.255.618
<u>Totaal</u>	6.365.095	3.862.380	1.071.936	11.299.411

In 2016 is een reorganisatievoorziening getroffen voor een specifieke categorie medewerkers (functie van Assistent 3) waarvoor een sociaal plan is afgesloten. De onttrekkingen aan de voorziening in 2017 betreffen voornamelijk outplacementkosten, loonkosten en kosten van afgesloten afscheidsregelingen met de in het sociaal plan opgenomen medewerkers.

De voorziening Persoonlijk budget is gevormd in de loop van 2014 en betreft het spaardeel met een looptijd van maximaal 4 jaar.

De voorziening langdurig zieken is toegenomen mede als gevolg van het hanteren van andere criteria. In 2016 zijn de loonkosten opgenomen van medewerkers van wie wordt verwacht dat zij uiteindelijk in de WIA terecht komen. In 2017 zijn ook de bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van loonkosten opgenomen waarbij de verwachting is dat zij voor langere tijd geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid.

De voorziening WW is toegenomen als gevolg van gerichte maatregelen om tot een lagere personele bezetting te komen die beter in lijn is met de (toekomstige) leerlingaantallen. Een aantal (soms tijdelijke) medewerkers zijn uit dienst getreden waarbij als zij geen nieuwe werkkring vinden de toekomstige uitkeringslasten volgens de WW-regelgeving (deels) op het conto van de ASG komen.

Langlopende schulden

	Stand per 1-1-2017	Aangegane leningen	Aflossingen	Stand per 31-12-2017	Looptijd <5 jaar
Overige langlopende schulden	43.009	11.724	11.069	43.664	43.664
Langlopende schulden	43.009	11.724	11.069	43.664	43.664

De langlopende schulden betreffen grotendeels waarborgsommen voor schoolboeken met een looptijd van 4 jaar en een rentepercentage van nihil. Voor deze schulden zijn geen zekerheden gesteld.

Kortlopende schulden

	31-12-2017 EUR	31-12-2016 EUR
Crediteuren	2.873.313	3.275.806
OC&W	520.112	403.868
Belastingen en premies sociale verzekeringen	4.848.218	5.065.456
Schulden ter zake van pensioenen	1.432.623	1.750.991
Overige kortlopende schulden	629.429	404.671
Overlopende passiva	10.004.763	10.112.772
Kortlopende schulden	20.308.458	21.013.564

Uitsplitsing Overlopende Passiva:

Vooruit ontvangen subsidies OC&W geoormerkt	64.703	25.663
Vooruit ontvangen investeringssubsidies	821.701	732.308
Vakantiegeld en -dagen	3.761.408	3.907.283
Overige Overlopende passiva	5.356.951	5.447.518
Overlopende passiva	10.004.763	10.112.772

Specificatie Overige overlopende passiva:

Vooruit ontvangen overige subsidies	1.403.360	1.827.666
Vooruit ontvangen overige baten	1.050.415	893.987
Nog te betalen kosten	2.256.025	2.147.172
Overige overige overlopende passiva	647.151	578.693
Overige overlopende passiva	5.356.951	5.447.518

De Kortlopende schulden met een resterende looptijd van meer dan 1 jaar bedragen € 370.000 en is licht gedaald ten opzichte van het vorig verslagjaar (€ 405.000).

De post Crediteuren is eind 2017 € 402.500 lager dan eind 2016. Dit betreft een momentopname bij het opmaken van de jaarrekening.

De schulden ter zake van belastingen en premies sociale verzekeringen zijn ten opzichte van eind 2016 afgenomen in lijn met lagere loonkosten over 2017.

De schulden ter zake van pensioenen zijn t.o.v. eind 2016 afgenomen. Einde 2016 was een post opgenomen in verband met de nog af te rekenen pensioenpremie over de salarisstijging in 2016. Deze is in 2017 afgehandeld.

De stijging van de overige kortlopende schulden is een gevolg van een in december 2017 ontvangen extra bekostiging voor eerste opvang nieuwkomers waarvan de inkomensoverdracht aan het Taalcentrum nog moet plaatsvinden.

De overige overlopende passiva zijn per saldo gedaald wat vooral het resultaat is van een lager bedrag aan Nog te betalen vakantiegelden en –dagen over 2017.

Voor een verdere uitsplitsing van de “vooruit ontvangen subsidies OC&W/LNV geormerkt” wordt verwezen naar bijlage Model G.

Financiële instrumenten

Algemeen

De stichting maakt in de normale bedrijfsuitvoering gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten. De financiële instrumenten omvatten onder meer vorderingen, geldmiddelen, crediteuren en overige kortlopende schulden. Deze financiële instrumenten stellen de stichting bloot aan markt-, rente-, kasstroom-, krediet- en liquiditeitsrisico. Om deze risico's te beheersen heeft de stichting een beleid inclusief een stelsel van limieten en procedures opgesteld om de risico's van onvoorspelbare ongunstige ontwikkelingen op de financiële markten en daarmee de financiële prestaties van de organisatie te beperken.

De stichting maakt geen gebruik van afgeleide financiële instrumenten (derivaten) om risico's te beheersen.

Kredietrisico

De vorderingen uit hoofde van (handels)debiteuren staan uit bij een beperkt aantal afnemers. Het kredietrisico op deze vorderingen wordt als zeer gering ingeschat.

Voor oudere vorderingen op de ouders van leerlingen is een voorziening opgenomen. Met inbegrip van deze voorziening is het kredietrisico op deze vorderingen laag.

Renterisico

Er staan geen leningen uit en er worden vrijwel uitsluitend rentebaten behaald. Het renterisico is daardoor niet aanwezig.

Liquiditeitsrisico

De stichting loopt geen significante liquiditeitsrisico's gezien de aanwezigheid van voldoende liquiditeiten om te voldoen aan lopende verplichtingen.

Reële waarde

De reële waarde van in de balans opgenomen financiële instrumenten verantwoord onder kasmiddelen, kortlopende vorderingen en kortlopende schulden benadert de boekwaarde daarvan.

De reële waarde van de langlopende schulden kan als volgt worden weergegeven:

	Boekwaarde 2017 EUR	Marktwaarde 2017 EUR	Boekwaarde 2016 EUR	Marktwaarde 2016 EUR
Langlopende schulden				
Overige langlopende schulden	43.664	44.755	43.009	44.455
Totaal	43.664	44.755	43.009	44.455

De marktwaarde is de contante waarde van toekomstige kasstromen gebaseerd op een rente die per balansdatum zou gelden voor gelijksoortige leningen. Het gemiddelde percentage voor de schulden is 0,25% (2016: 0,35%).

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

Voorwaardelijke verplichtingen

Er zijn geen voorwaardelijke verplichtingen.

(Meerjarige) financiële verplichtingen

	Tot 1 jaar EUR	Langer dan 1 jaar en korter dan 5 jaar EUR	Langer dan 5 jaar EUR
Schoonmaakcontracten	1.949.091	2.799.131	-
Huur- en leasecontracten	1.094.171	2.887.585	296.540
Reken- en netwerkdiensten	744.291	1.571.397	-
Energiecontracten	1.741.285	1.953.132	-
Beheer en onderhoudscontracten scholen	1.278.998	-	-
Leermiddelen	3.566.589	3.331.662	-
Contracten m.b.t. overige diensten	765.458	-	-
Overige	1.135.726	1.483.283	108.615
Totaal	12.275.609	14.026.190	405.155

Onderhoud

ASG treft een voorziening voor jaarlijks planmatig onderhoud PO-scholen. Vooralnog is levensduur verlengend onderhoud (renovatie na 40 jaar) geen onderdeel van de voorziening. ASG wacht vooralnog de discussie over de verouderde en ontoereikende budgetten, het inlopen van de achterstand en een eventuele aanpassing in de wet- en regelgeving om renovatie mogelijk te maken, af.

Overige verplichtingen

Er zijn geen overige verplichtingen.

Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten

Rijksbijdragen OCW

	Rekening 2017 EUR	Begroting 2017 EUR	Rekening 2016 EUR
Rijksbijdragen OCW	134.596.909	131.158.700	134.055.570
Overige subsidies OCW	13.048.978	11.253.300	10.948.689
Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdragen SWV	5.141.537	4.068.100	4.451.554
<u>Rijksbijdragen OCW</u>	<u>152.787.424</u>	<u>146.480.100</u>	<u>149.455.813</u>

Overige overheidsbijdragen en –subsidies

	Rekening 2017 EUR	Begroting 2017 EUR	Rekening 2016 EUR
Overige overheidsbijdragen en -subsidies	2.187.837	2.143.800	2.425.650
Overige overheidsbijdragen en –subsidies	2.187.837	2.143.800	2.425.650

De rijksbijdrage OCW betreft de reguliere personele en materiële exploitatievergoedingen gebaseerd op normbedragen en aantallen ingeschreven leerlingen. De leerling tellingen geven het volgende beeld:

	01-10-2017	01-10-2016	01-10-2015
Primair onderwijs	10.914	11.090	11.393
Voortgezet onderwijs	9.717	9.861	9.957
Totaal	20.631	20.951	21.350

De rijksbijdragen OCW zijn, ondanks de daling van de leerlingaantallen ten opzichte van 2016, € 3,4 mln. hoger dan begroot mede als gevolg van de stijging van de personele bekostiging met 2,6%. De stijging van de personele bekostiging is een gevolg van de stijging van de personele lasten door een verhoging van de pensioenpremie en de uitvoering van de cao-akkoorden.

De post overige subsidies OCW is € 1,8 mln. hoger ten opzichte van de begroting door subsidie aanvullende bekostiging voor eerste opvang nieuwkomers VO en extra subsidies voor prestatie box, nieuwkomers en lerarenbeurs.

De rijksbijdragen Samenwerkingsverbanden (SWV), per saldo € 1,1 mln. hoger dan begroot, betreffen de rijksbijdragen die het samenwerkingsverband Passend Onderwijs heeft ontvangen en doorbetaald aan de ASG vanaf de startdatum van het samenwerkingsverband per 1 augustus 2014. Deze post is hoger uitgekomen dan begroot als gevolg van een gewijzigde manier van bekostigen van Passend Onderwijs. De bekostiging van de inzet van de expertise van de Zorgklamedewerkers VO zijn nu onderdeel van de arrangementsbijdragen. Voorheen stonden deze baten verantwoord onder de post 'verhaalde salarissen'.

Overige baten

	Rekening 2017 EUR	Begroting 2017 EUR	Rekening 2016 EUR
Verhuur	674.039	623.400	543.766
Detachering personeel	857.752	1.152.900	1.131.445
Sponsoring	4.795	7.100	4.926
Ouderbijdragen	2.190.366	2.088.300	1.342.610
Overige	2.177.168	1.490.600	3.302.633
<u>Overige baten</u>	5.904.120	5.362.300	6.325.380

De post Detachering personeel betreft de doorbelaste loonkosten aan derden voor werkzaamheden uitgevoerd door ASG-medewerkers. Deze post komt lager uit mede als gevolg van een gewijzigde manier van bekostigen van Passend Onderwijs (zie toelichting onder Rijksbijdragen SWV).

De overige baten bestaan uit ouderbijdragen voor schoolfeesten, activiteiten en reizen (€ 1.023.000) en overige opbrengsten (€ 1.154.000), die niet passen in andere categorieën binnen de baten. Deze baten komen hoger uit dan begroot. Er is in de afgelopen jaren vaak sprake van incidentele baten en bij het opstellen van de begroting wordt zo veel mogelijk alleen met structurele baten rekening gehouden.

Lasten

Personeelslasten

	Rekening 2017 EUR	Begroting 2017 EUR	Rekening 2016 EUR
Lonen en salarissen	116.477.875	115.954.900	118.832.568
Overige personele lasten	8.459.055	3.918.000	7.024.523
Af: uitkeringen	835.302	87.400	861.508
<u>Personeelslasten</u>	124.101.628	119.785.500	124.995.583

Uitsplitsing:

Brutolonen en salarissen	89.280.814	88.990.400	93.944.029
Sociale lasten	12.759.798	12.650.200	12.246.707
Premies Participatiefonds	1.355.084	1.341.200	1.299.203
Premies Vervangingsfonds	80.943	80.100	100.010
Pensioenpremies	13.001.236	12.893.000	11.242.619
<u>Lonen en salarissen</u>	116.477.875	115.954.900	118.832.568

Dotaties personele voorzieningen	3.095.609	483.500	1.652.276
Personeel niet in loondienst	997.057	434.200	1.057.386
Overig	4.366.389	3.000.300	4.314.861
<u>Overige personele lasten</u>	8.459.055	3.918.000	7.024.523

Het gemiddeld aantal medewerkers uitgedrukt in Fte's is ten opzichte van 2016 afgenomen met 78:

	<u>Gemiddeld 2017</u>	<u>Gemiddeld 2016</u>	<u>Mutatie</u>
PO	800	842	-/- 42
VO	885	923	-/- 38
(Koepel) ASG	<u>68</u>	<u>66</u>	<u>2</u>
Totaal	<u><u>1.753</u></u>	<u><u>1.831</u></u>	<u><u>-/- 78</u></u>

Alle medewerkers zijn werkzaam in Nederland.

ASG heeft in 2017 concreter gestuurd op onder andere de disharmonie van leerling stromen en de relatie tussen formatieplannen en schoolbegroting. Dit heeft onder meer geleid tot vertrek van medewerkers. Zowel de PO-formatie als de VO-formatie is verder afgenomen in lijn met de daling van het leerlingaantal.

De stijging van de formatie bij de (Koepel) ASG is het gevolg van de overstap van enkele ICT medewerkers van het VO die daarbij het werk dat nu op het bestuursniveau wordt uitgevoerd zijn gevolgd.

De totale lonen en salarissen zijn gedaald ten opzichte van 2016 met € 2,4 mln. als gevolg van de verlaging van de totale formatie binnen ASG. De daling van de totale loonkosten is beperkt gebleven door de loonsverhogingen volgens de sectorcao's (loonruimte akkoord).

De lasten voor pensioenpremies stijgen door hogere afdrachtspercentages ABP in 2017.

Voor de hogere lonen en salarissen is hogere bekostiging ontvangen. Beide verhogingen (baten en lasten) waren ten tijde van het opstellen van de begroting niet bekend.

De uitkeringen hebben betrekking op vervanging in verband met zwangerschapsverlof en worden vanwege het onzeker karakter in beperkte mate begroot.

Dotatie zijn onder andere gedaan voor de voorziening langdurig zieken, WW-uitkeringsgerechtigden en jubilea. Voor een toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Voorzieningen en langlopende schulden.

De hogere kosten voor personeel niet in loondienst worden verklaard door onder meer de hogere externe vervangingskosten en de tijdelijke inhuur op het bedrijfsbureau.

Pensioenen

Op grond van de Nederlandse pensioenwet worden de Nederlandse regelingen primair volgens een "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering" in deze jaarrekening verwerkt. In deze benadering wordt de verplichting voortvloeiende uit een door de rechtspersoon gedane pensioentoezegging gebaseerd op de financieringsafspraken zoals vastgelegd in de uitvoeringsovereenkomst tussen ASG en pensioenuitvoerder.

ASG heeft de verplichtingen inzake de pensioenrechten van haar personeel ondergebracht bij stichting Pensioenfonds ABP. Wij betalen hiervoor premies, waarvan de 2/3-deel door de werkgever wordt betaald en de 1/3-deel door de werknemer.

De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. Pensioenfondsen moeten vanaf 2015 gebruikmaken van de zogenaamde 'beleidsdekkingsgraad'.

De beleidsdekkingsgraad komt eind 2017 uit op 101,5%. Eind maart 2018 bedroeg de beleidsdekkingsgraad 103%. Om de pensioenen (gedeeltelijk) te kunnen indexeren, moet de beleidsdekkingsgraad minimaal 110% zijn.

ASG heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. ASG heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

De overige personele lasten zijn hoger dan begroot. Ten opzichte van de begroting heeft meer inhuur van personeel plaatsgevonden (voor ziektevervanging en tijdelijke opvulling van vacatures zowel voor directiefuncties als voor onderwijzend personeel). Tevens hebben er hogere dotaties aan de personele voorzieningen plaatsgevonden in verband met de aangepaste berekening voorziening langdurig zieken en van WW-uitkeringen ex-personeel (zie hiervoor onder Voorzieningen).

De uitkeringen betreffen hoofdzakelijk ontvangsten van het UWV voor WAO/WIA-uitkeringen en uitkeringen inzake zwangerschapsverloven.

Afschrijvingen

	Rekening 2017 EUR	Begroting 2017 EUR	Rekening 2016 EUR
Materiële vaste activa	3.783.466	3.795.800	3.336.719
Afschrijvingen	3.783.466	3.795.800	3.336.719

De afschrijvingslasten zijn conform begroting en de geplande investeringen 2017 hebben conform planning plaatsgevonden.

Huisvestingslasten

	Rekening 2017 EUR	Begroting 2017 EUR	Rekening 2016 EUR
Huur	1.771.427	1.725.100	1.694.372
Onderhoud	1.428.988	1.682.100	1.338.130
Energie en water	1.883.930	2.016.000	1.959.367
Schoonmaakkosten	2.567.232	2.573.100	2.597.921
Heffingen	336.383	275.800	353.029
Dotatie overige onderhoudsvoorzieningen	3.219.800	2.723.700	2.784.330
Overige	234.028	230.200	252.847
Huisvestingslasten	11.441.788	11.226.000	10.979.996

De dotatie aan onderhoudsvoorziening is hoger dan begroot als gevolg van herziene uitgangspunten bij de berekening van deze voorziening. De hogere dotatie aan de voorziening onderhoud is in overeenstemming met het Meerjaren Onderhouds Plan dat in 2016 is geactualiseerd.

Overige lasten

	Rekening 2017 EUR	Begroting 2017 EUR	Rekening 2016 EUR
Administratie en beheerslasten	6.455.649	6.374.000	7.797.127
Inventaris, apparatuur en leermiddelen	6.003.132	5.809.500	6.147.249
Dotatie overige voorzieningen	75.025	20.500	-15.439
Overige	2.239.330	2.407.700	2.721.283
<u>Overige lasten</u>	14.773.136	14.611.700	16.650.220

De totale Overige lasten zijn in overeenstemming met de begroting.

De Administratie- en beheerslasten zijn in overeenstemming met de begroting. De lasten zijn ten opzichte van 2016 lager uitgekomen door beperkte inhuur van expertise op gebieden als onderwijs- en kwaliteitsontwikkeling, begeleiding van aanbestedingstrajecten en andere specifieke opdrachten.

Bij Inventaris, apparatuur en leermiddelen zijn er hogere kosten voor schoolboeken door groei van het leerlingaantal bij Helen Parkhurst en duurdere boekenpakketten.

Doorbetalingen aan schoolbesturen

	Rekening 2017 EUR	Begroting 2017 EUR	Rekening 2016 EUR
Overige doorbetalingen aan schoolbesturen	6.150.062	4.788.600	4.947.157
<u>Doorbetaling aan schoolbesturen</u>	6.150.062	4.788.600	4.947.157

De doorbetalingen aan schoolbesturen zijn € 1,4 mln. hoger dan begroot door een groter aantal leerlingen, ingeschreven bij de ASG maar les krijgend op het Taalcentrum, en de daarmee verband houdende extra gelden in het bijzonder voor nieuwkomers.

Financieel en buitengewoon

Financiële baten en lasten

	Rekening 2017 EUR	Begroting 2017 EUR	Rekening 2016 EUR
Rentebaten	40.304	50.600	89.436
Rentelasten (-/-)	-	-	-
<u>Financiële baten en lasten</u>	40.304	50.600	89.436

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich in de periode van het opmaken van de jaarrekening geen feiten voorgedaan die als "gebeurtenis na balansdatum" kwalificeren.

Accountantshonoraria

De volgende honoraria van KPMG Accountants N.V. zijn ten laste gebracht van de stichting, haar dochtermaatschappijen en andere maatschappijen die zij consolideert, een en ander zoals bedoeld in artikel 2:382a lid 1 en 2 BW.

	2017	2016
	EUR	EUR
Onderzoek van de jaarrekening	165.534	69.575
Andere controleopdrachten	9.952	14.060
Adviesdiensten op fiscaal terrein	-	-
Andere niet-controlediensten	-	-
	175.486	83.635

Tot 2017 werden de honoraria van de accountant ten laste van het verslagjaar gebracht op het moment dat deze waren gefactureerd. Met ingang van 2017 worden de honoraria verwerkt in het jaar waarop zij betrekking hebben. Het verslagjaar 2017 is een overgangsjaar waarin zowel het laatste deel van de honoraria voor 2016 is verwerkt als de totale, deels nog te betalen, honoraria voor het verslagjaar 2017.

Verder wordt de stijging van de accountantskosten veroorzaakt door extra werkzaamheden die de accountant moet verrichten in het kader van verscherpte regelgeving.

Enkelvoudige Balans (Koepel) Stichting ASG

(na resultaatbestemming)

Activa	31-12-2017 EUR	31-12-2016 EUR
Vaste Activa		
Materiële vaste activa	<u>193.361</u>	<u>237.338</u>
Totaal vaste activa	<u>193.361</u>	<u>237.338</u>
Vlottende activa		
Vorderingen	294.378	231.873
Liquide middelen	<u>129.627</u>	<u>58.732</u>
Totaal vlottende activa	<u>424.005</u>	<u>290.605</u>
Totaal activa	<u>617.366</u>	<u>527.943</u>
Passiva		
Eigen Vermogen	-1.061.252	-613.759
Voorzieningen	217.765	107.849
Kortlopende schulden	<u>1.460.853</u>	<u>1.033.853</u>
Totaal passiva	<u>617.366</u>	<u>527.943</u>

Enkelvoudige staat van Baten en Lasten (Koepel) Stichting ASG

Baten	2017 EUR	Begroot 2017 EUR	2016 EUR
Overige baten	<u>6.968.095</u>	<u>6.932.600</u>	<u>6.561.900</u>
<u>Totaal baten</u>	<u>6.968.095</u>	<u>6.932.600</u>	<u>6.561.900</u>
Lasten			
Personeelslasten	5.934.604	5.766.000	5.511.392
Afschrijvingen	64.733	66.300	65.483
Huisvestingslasten	326.501	353.800	307.786
Overige lasten	<u>1.089.750</u>	<u>958.700</u>	<u>1.012.851</u>
<u>Totaal lasten</u>	<u>7.415.588</u>	<u>7.144.800</u>	<u>6.897.512</u>
<u>Saldo baten en lasten</u>	<u>-447.493</u>	<u>-212.200</u>	<u>-335.612</u>
Financiële baten en lasten	=	=	=
<u>Resultaat</u>	<u>-447.493</u>	<u>-212.200</u>	<u>-335.612</u>

Algemeen

De enkelvoudige jaarrekening (Koepel) Stichting ASG maakt deel uit van de geconsolideerde jaarrekening 2017 van de Almeerse Scholen groep.

Voor zover posten uit de enkelvoudige balans en de enkelvoudige staat van baten en lasten hierna niet nader zijn toegelicht, wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans en staat van baten en lasten.

Grondslagen voor de waardering en resultaatbepaling

De grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gelijk aan die voor de geconsolideerde balans en staat van baten en lasten.

Toelichting op de onderscheiden posten van de enkelvoudige balans

Materiële vaste activa

	Aanschaf prijs 1-1-2017 EUR	Afschrijving Cumulatief 1-1-2017 EUR	Boekwaarde 1-1-2017 EUR	Investerings EUR	Desinveste- ringen EUR	Afschrijvingen EUR	Aanschaf prijs 31-12-2017 EUR	Afschrijving cumulatief 31-12-2017 EUR	Boekwaarde 31-12-2017 EUR
Inventaris en apparatuur	502.304	264.966	237.338	20.756	-	64.733	523.060	329.699	193.361
<u>Materiële vaste activa</u>	502.304	264.966	237.388	20.756	-	64.733	523.060	329.699	193.361

Vorderingen

	31-12-2017	31-12-2016
	EUR	EUR
Debiteuren	69.053	54.463
Overlopende activa	225.325	177.410
<u>Vorderingen</u>	294.378	231.873

Uitsplitsing:

Vooruitbetaalde kosten	170.320	140.338
Overige overlopende activa	55.005	37.072
<u>Overlopende activa</u>	225.325	177.410

Liquide middelen

	31-12-2017	31-12-2016
	EUR	EUR
Kasmiddelen	35	245
Tegoeden op bank- en girorekeningen	129.592	58.487
<u>Liquide middelen</u>	129.627	58.732

Alle liquide middelen staan ter vrije beschikking.

Eigen Vermogen

	Stand per 1-1-2017 EUR	Resultaat EUR	Overige mutaties EUR	Stand per 31-12-2017 EUR
Algemene reserve	- 613.759	-447.493	-	-1.061.252
<u>Eigen vermogen</u>	- 613.759	-447.493	-	-1.061.252

Aansluiting eigen vermogen en resultaat volgens geconsolideerde jaarrekening met het eigen vermogen en resultaat volgens enkelvoudige jaarrekening:

	2017 EUR	2016 EUR
Eigen vermogen volgens enkelvoudige balans	-1.061.252	- 613.759
• Eigen vermogen Stichting OOA	6.884.093	6.893.613
• Eigen vermogen Stichting OOA 'NW'	-	-
• Eigen vermogen Stichting ABO Flevoland	9.080.247	7.907.152
• Eigen vermogen Stichting IKC+ Almere	28.925	75.402
Eigen vermogen volgens geconsolideerde balans	14.932.013	14.262.408
Nettoresultaat volgens enkelvoudige staat van baten en lasten	-447.493	- 335.612
• Resultaat Stichting OOA	-9.521	- 2.416.262
• Resultaat Stichting OOA 'NW'	-	-
• Resultaat Stichting ABO Flevoland	1.173.095	138.478
• Resultaat Stichting IKC+ Almere	-46.476	-
Nettoresultaat volgens geconsolideerde staat van baten en lasten	669.605	-2.613.396

Voorzieningen

	Stand per 1-1-2017	Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval	Stand per 31-12-2017
Personeelsvoorzieningen	107.849	141.913	29.193	2.804	217.765
<u>Voorzieningen</u>	<u>107.849</u>	<u>141.913</u>	<u>29.193</u>	<u>2.804</u>	<u>217.765</u>

Uitsplitsing

	Stand per 1-1-2017	Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval	Stand per 31-12-2017
Jubilea	36.660	6.865	-	2.804	40.721
Spaarverlof	13.718	-	7.360	-	6.358
Persoonlijk budget	11.535	19.422	5.218	-	25.739
WW-uitkeringen	45.936	115.626	16.615	-	144.947
<u>Personeelsvoorzieningen</u>	<u>107.849</u>	<u>141.913</u>	<u>29.193</u>	<u>2.804</u>	<u>217.765</u>

Kortlopende schulden

	31-12-2017 EUR	31-12-2016 EUR
Crediteuren	153.544	109.918
Groepsmaatschappijen	554.916	242.860
Belastingen en premies sociale verzekeringen	264.252	236.905
Schulden ter zake van pensioenen	70.448	81.032
Overige kortlopende schulden	1.758	1.028
Overlopende passiva	415.935	362.110
<u>Kortlopende schulden</u>	<u>1.460.853</u>	<u>1.033.853</u>

Uitsplitsing Overlopende Passiva

Vakantiegeld en –dagen	165.793	160.283
Overige overlopende passiva	250.142	201.827
<u>Overlopende passiva</u>	<u>415.935</u>	<u>362.110</u>

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Voorwaardelijke verplichtingen

Er zijn geen voorwaardelijke verplichtingen.

(Meerjarige) financiële verplichtingen

	Tot 1 jaar	Langer dan 1 jaar en korter dan 5 jaar	Langer dan 5 jaar
	EUR	EUR	EUR
Huur- en leasecontracten	237.232	948.927	296.540
Overige	80.000	-	-
Totaal	317.232	948.927	296.540

Overige verplichtingen

Er zijn geen overige verplichtingen.

Toelichting op de enkelvoudige staat van baten en lasten

Baten

	Rekening 2017 EUR	Begroting 2017 EUR	Rekening 2016 EUR
Overige baten			
Verhuur	81.856	84.000	85.122
Detachering personeel	276.524	191.000	268.540
Overige	6.609.715	6.657.600	6.208.238
<u>Overige baten</u>	6.968.095	6.932.600	6.561.900

Lasten

	Rekening 2017 EUR	Begroting 2017 EUR	Rekening 2016 EUR
Personeelslasten			
Lonen en salarissen	5.358.532	5.503.700	5.087.506
Overige personele lasten	567.072	262.300	423.886
Af: uitkeringen	-	-	-
<u>Personeelslasten</u>	5.934.604	5.766.000	5.511.392

Uitsplitsing:

Brutolonen en salarissen	4.207.186	4.323.100	4.135.418
Sociale lasten	525.284	538.600	460.619
Pensioenpremies	626.062	642.000	491.469
<u>Lonen en salarissen</u>	5.358.532	5.503.700	5.087.506
Dotaties personele voorzieningen	139.109	37.000	38.861
Personeel niet in loondienst	144.050	64.800	105.519
Overig	292.913	160.500	279.506
<u>Overige personele lasten</u>	567.072	262.300	423.886

Het gemiddeld aantal medewerkers uitgedrukt in Fte's is ten opzichte van eind 2016 toegenomen met 2:

	<u>Gemiddeld 2017</u>	<u>Gemiddeld 2016</u>	<u>Mutatie</u>
(Koepel) ASG	68	66	2
Totaal	<u>68</u>	<u>66</u>	<u>2</u>

Alle medewerkers zijn werkzaam in Nederland. De stijging van de formatie bij de (Koepel) Stichting ASG is het gevolg van de overstap van enkele ICT-medewerkers van het VO die daarbij het werk dat nu op het bestuursniveau wordt uitgevoerd zijn gevolgd.

Afschrijvingen

	Rekening 2017 EUR	Begroting 2017 EUR	Rekening 2016 EUR
Materiële vaste activa	64.733	66.300	65.483
<u>Afschrijvingen</u>	<u>64.733</u>	<u>66.300</u>	<u>65.483</u>

Huisvestingslasten

	Rekening 2017 EUR	Begroting 2017 EUR	Rekening 2016 EUR
Huur	249.057	268.000	237.520
Onderhoud	12.197	11.500	1.432
Energie en water	31.373	36.500	37.369
Schoonmaakkosten	23.023	27.000	22.528
Heffingen	5.170	4.000	3.439
Overige	5.681	6.800	5.498
<u>Huisvestingslasten</u>	<u>326.501</u>	<u>353.800</u>	<u>307.786</u>

Overige lasten

	Rekening 2017 EUR	Begroting 2017 EUR	Rekening 2016 EUR
Administratie en beheerslasten	1.069.595	948.700	927.695
Inventaris, apparatuur en leermiddelen	-	-	2.146
Dotatie overige voorzieningen	3.500	-	3.500
Overige	16.655	10.000	79.510
<u>Overige lasten</u>	<u>1.089.750</u>	<u>958.700</u>	<u>1.012.851</u>

De administratie- en beheerslasten nemen ten opzichte van de begroting en ten opzichte van 2016 toe door meer inhuur derden voornamelijk voor de afdeling Control.

Financieel en buitengewoon

Financiële baten en lasten

	Rekening	Begroting	Rekening
	2017	2017	2016
	EUR	EUR	EUR
Rentebaten	-	-	-
Rentelasten (-/-)	-	-	-
<u>Financiële baten en lasten</u>	-	-	-

Verbonden partijen

Statutaire naam	Juridische vorm	Statutaire Zetel	Code activiteiten	Eigen vermogen aan het eind van de periode	Resultaat	Omzet	Valt onder Burgerlijk wetboek 2, artikel 403	Deelname percentage	Consolidatie
-----------------	-----------------	------------------	-------------------	--	-----------	-------	--	---------------------	--------------

Stichting ABO Flevoland	Stichting	Almere	1	€ 9.080.246	€ 1.173.095	€ 34.103.833	Nee	100%	Ja
Stichting OOA	Stichting	Almere	1	€ 6.884.093	-/- € 9.521	€ 128.503.405	Nee	100%	Ja
Stichting OOA 'NW'	Stichting	Almere	1	€ -	€ -	€ -	Nee	100%	Ja
Stichting IKC+ Almere	Stichting	Almere	1	€ 28.925	-/- € 46.476	€ 135.964	Nee	100%	Ja

Statutaire naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteiten	Deelname percentage
Stichting SLA VO	Stichting	Almere	4	-
Stichting Almere Speciaal	Stichting	Almere	1	-
Stichting Taalcentrum	Stichting	Almere	1	-
Stichting SLA PO	Stichting	Almere	4	-
Stichting Gewoon Anders	Stichting	Almere	4	-

De bestuurders en toezichthouders zijn niet opgenomen omdat met hen alleen zakelijke transacties zijn afgesloten in 2017; zie pagina 39.

Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de stichting en een natuurlijk persoon of entiteit die verbonden is met de stichting. Dit betreffen onder meer de relaties tussen de stichting en haar deelnemingen, de bestuurders en de functionarissen op sleutelposities.

Onder transacties wordt verstaan een overdracht van middelen, diensten of verplichtingen, ongeacht of er een bedrag in rekening is gebracht.

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag. Alle transacties met verbonden partijen zijn in het verslagjaar 2017 onder normale marktvoorwaarden aangegaan.

Bezoldiging topfunctionarissen op basis van WNT 2017 en 2016

1. Topfunctionarissen

<i>Bedragen x € 1</i>	I.W. Verheggen	H. Griffioen	B.B. Dijkgraaf
Functiegegevens	Voorzitter College van Bestuur	Lid / Voorzitter College van Bestuur	Lid College van Bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01/01 – 31/7	01/01 – 31/12	01/07 – 31/12
Deeltijdfactor in fte	1,0	1,0	1,0
Gewezen topfunctionaris?	Nee	Nee	Nee
(Fictieve) dienstbetrekking	Nee	Nee	Nee
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	91.729	150.782	64.689
Beloningen betaalbaar op termijn	10.616	17.970	8.642
Subtotaal	102.345	168.752	73.331
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	105.583	181.000	90.500
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-	-
Totale bezoldiging	102.345	168.752	73.331
Reden waarom de overschrijding als dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2016			
Aanvang en einde functievervulling in 2016	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	-
Deeltijdfactor 2016 in fte	1,0	1,0	-
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	153.422	148.579	-
Beloningen betaalbaar op termijn	15.314	15.190	-
Totale bezoldiging 2016	168.736	163.769	-

Het bezoldigingsmaximum in 2017 voor de ASG is € 181.000. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Volgens de WNT2-regelgeving heeft ASG een totaal van 19 complexiteitspunten en valt zij daarmee in de hoogste klasse G (Baten: 9; Leerlingaantal: 5; Onderwijssoorten: 5).

Naast de hierboven en hierna vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2017 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2017 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

2. Toezichthoudende topfunctionarissen

<i>Bedragen x € 1</i>	C.P.M. Schilte	M.E.V. Schippers	J.C. Roelofs
Functiegegevens	Voorzitter	Vicevoorzitter	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Bezoldiging	17.115	14.263	11.410
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	27.150	18.100	18.100
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-	-
Totale bezoldiging	17.115	14.263	11.410
Reden waarom de overschrijding als dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2016			
Aanvang en einde functievervulling in 2016	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Bezoldiging	14.670	12.225	9.780
Totale bezoldiging 2016	14.670	12.225	9.780

N.W.J. Lopes Cardozo	D. Lodewijk	M.J.H. Jetten	G. Tol
Lid	Lid	Lid	Lid
01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
11.410	11.410	11.410	11.410
18.100	18.100	18.100	18.100
-	-	-	-
11.410	11.410	11.410	11.410
N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/03 – 31/12	01/03 – 31/12
9.780	9.780	8.150	8.150
-	-	-	-
9.780	9.780	8.150	8.150

Model G Verantwoording subsidies

G1	Subsidies zonder verrekeningsclausule Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	Toewijzing datum	Prestatie afgerond Ja/ Nee
	Lerarenbeurs 2016 SABO VO	741693-1	21-09-2016	Ja
	Lerarenbeurs 2017 SABO VO	Diverse	24-07-2017	Nee
	Zijinstroom 2015 SABO VO	5/183/29996	21-07-2015	Ja
	Versterking samenwerking lerarenopleidingen PO	MUO/2013/45216U	18-12-2013	Ja
	Lerarenbeurs 2016 ASG PO	Diverse	21-09-2016	Nee
	Versterking samenwerking opleidingsscholen VO	MUO/2013/45748	28-11-2013	Ja
	Lerarenbeurs 2016 ASG VO	Diverse	21-09-2016	Ja
	Zomerschool 2016 ASG VO	Lenz06148	08-04-2016	Ja
	Lerarenbeurs 2017 ASG PO	Diverse	24-07-2017	Nee
	Lerarenbeurs 2017 ASG VO	Diverse	24-07-2017	Nee
	Zomerschool VO 2017 ASG	LENZO17173/1185751	09-05-2017	Ja
	Korte opleiding VMBO-leraren 2017	KOVL17061	24-03-2017	Nee
	Vrij roosteren leraren 2017-2019	VRL17013	30-10-2017	Nee
G2	Subsidies met verrekeningsclausule Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	Toewijzing datum	Prestatie afgerond Ja/ Nee
	-	-	-	-

Segmentatie: Naar soort onderwijs

Baten

	Bestuur EUR	VO EUR	PO EUR	Totaal EUR
Rijksbijdragen	-	86.738.955	66.048.469	152.787.424
Overige overheidsbijdragen en – subsidies	924.390	639.530	623.917	2.187.837
Overige baten	457.679	2.790.326	2.656.115	5.904.120
<u>Totaal baten</u>	<u>1.382.069</u>	<u>90.168.811</u>	<u>69.328.501</u>	<u>160.879.381</u>

Lasten

Personeelslasten	6.276.024	65.691.475	52.134.129	124.101.628
Afschrijvingen	139.168	2.249.955	1.394.343	3.783.466
Huisvestingslasten	373.828	5.721.934	5.346.026	11.441.788
Overige lasten	2.119.054	8.579.329	4.074.753	14.773.136
Doorbetaling aan schoolbesturen	-	3.897.662	2.252.400	6.150.062
<u>Totaal lasten</u>	<u>8.908.074</u>	<u>86.140.355</u>	<u>65.201.651</u>	<u>160.250.080</u>

<u>Saldo baten en lasten</u>	<u>-7.526.005</u>	<u>4.028.456</u>	<u>4.126.850</u>	<u>629.301</u>
------------------------------	-------------------	------------------	------------------	----------------

Financiële baten en lasten	40.275	-27	56	40.304
----------------------------	--------	-----	----	--------

<u>Resultaat</u>	<u>-7.485.730</u>	<u>4.028.429</u>	<u>4.126.906</u>	<u>669.605</u>
------------------	-------------------	------------------	------------------	----------------

Segmentatie: Balans per stichting

	<u>OOA*</u>	<u>ASG</u>	<u>ABO</u>	<u>IKC+</u>
Gebouwen en terreinen	7.186.846	-	3.349.417	-
Inventaris en apparatuur	6.763.256	193.361	1.108.251	6.107
Andere vaste bedrijfsmiddelen	1.289.637	-	8.056	-
In uitvoering en vooruitbetalingen	99.287	-	39.503	-
<u>Materiële vaste activa</u>	<u>15.339.026</u>	<u>193.361</u>	<u>4.505.227</u>	<u>6.107</u>
Verkrijgingsprijs gebruiksgoederen	204.194	-	105	-
<u>Voorraden</u>	<u>204.194</u>	<u>-</u>	<u>105</u>	<u>-</u>
Debiteuren	462.995	69.053	31.990	5.370
OC&W/LNV	6.110.449	-	1.879.424	-
Studenten/deelnemers/cursisten	160.843	-	12.187	-
Overige overheden	350.952	-	-	-
Overige vorderingen	211.704	-	2.137	-
Overlopende activa	1.831.969	232.325	694.987	-
Af: voorzieningen wegens oninbaarheid	-88.934	-7.000	-10.832	-
<u>Vorderingen</u>	<u>9.040.078</u>	<u>294.378</u>	<u>2.609.893</u>	<u>5.370</u>
Kasmiddelen	14.028	35	5.502	-
Tegoeden op bank- en girorekeningen	5.646.529	129.592	8.551.698	38.424
<u>Liquide middelen</u>	<u>5.660.557</u>	<u>129.627</u>	<u>8.557.200</u>	<u>38.424</u>
<u>Totaal activa</u>	<u>30.243.855</u>	<u>617.366</u>	<u>15.672.425</u>	<u>49.901</u>
Algemene reserve	6.884.093	-1.061.252	9.080.246	28.925
<u>Eigen vermogen</u>	<u>6.884.093</u>	<u>-1.061.252</u>	<u>9.080.246</u>	<u>28.925</u>
Personeelsvoorzieningen	4.736.400	217.765	1.089.628	-
Overige voorzieningen	4.318.414	-	868.204	69.000
<u>Voorzieningen</u>	<u>9.054.814</u>	<u>217.765</u>	<u>1.957.832</u>	<u>69.000</u>
<u>Langlopende schulden</u>	<u>38.925</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>4.739</u>
Crediteuren	2.330.075	153.544	389.694	-
OC&W	520.112	-	-	-
Groepsmaatschappijen	-1.135.701	554.916	658.243	-77.458
Schulden ter zake van pensioenen	1.071.780	70.448	290.394	-
Belastingen en premies sociale verzekeringen	3.426.619	264.252	1.156.757	589
Overige kortlopende schulden	428.059	1.758	199.612	-
Overlopende passiva	7.625.079	415.935	1.939.647	24.106
<u>Kortlopende schulden</u>	<u>14.266.023</u>	<u>1.460.853</u>	<u>4.634.347</u>	<u>-52.763</u>
<u>Totaal passiva</u>	<u>30.243.855</u>	<u>617.366</u>	<u>15.672.425</u>	<u>49.901</u>

*Waarin opgenomen Stichting OOA Nieuwe Wijken

Segmentatie: Staat van baten en lasten per stichting

	<u>OOA*</u>	<u>ASG</u>	<u>ABO</u>	<u>IKC+</u>
Rijksbijdragen OC&W/LNV	105.583.156	-	29.013.752	-
Overige subsidies OC&W/LNV	10.486.232	-	2.562.746	-
Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdrage SWV	4.614.619	-	526.918	-
<u>Rijksbijdragen</u>	<u>120.684.007</u>	<u>-</u>	<u>32.103.416</u>	<u>-</u>
<u>Overige overheidsbijdragen en –subsidies</u>	<u>2.163.266</u>	<u>-</u>	<u>24.571</u>	<u>-</u>
Verhuur	441.949	81.856	96.998	53.237
Detachering personeel	1.079.034	276.524	162.790	-
Sponsoring	4.904	-	-109	-
Ouderbijdragen	1.728.130	-	462.236	-
Overige	2.402.115	6.609.715	1.253.831	82.727
<u>Overige baten</u>	<u>5.656.132</u>	<u>6.968.095</u>	<u>1.975.746</u>	<u>135.964</u>
Lonen en salarissen	67.385.208	4.207.185	17.688.420	-
Overige personele lasten	27.975.380	1.727.419	6.706.318	37.088
Af: uitkeringen	-682.429	-	-152.873	-
<u>Personeelslasten</u>	<u>94.678.159</u>	<u>5.934.604</u>	<u>24.241.865</u>	<u>37.088</u>
<u>Afschrijvingen materiële vaste activa</u>	<u>2.969.245</u>	<u>64.733</u>	<u>748.832</u>	<u>656</u>
Huur	754.161	249.057	768.210	-
Onderhoud	1.150.444	12.197	260.716	5.630
Energie en water	1.463.156	31.373	369.292	20.109
Schoonmaakkosten	2.014.247	23.023	494.042	35.921
Heffingen	269.813	5.170	58.515	2.884
Dotatie overige onderhoudsvoorzieningen	2.619.155	-	531.645	69.000
Overige	156.515	5.681	70.317	1.514
<u>Huisvestingslasten</u>	<u>8.427.491</u>	<u>326.501</u>	<u>2.552.737</u>	<u>135.058</u>
Administratie en beheerslasten	4.810.938	1.069.594	2.470.435	5.480
Inventaris, apparatuur en leermiddelen	4.259.645	-	1.743.487	-
Dotatie overige voorzieningen	37.381	3.500	34.144	-
Overige	7.930.073	16.656	429.318	4.214
<u>Overige lasten</u>	<u>17.038.037</u>	<u>1.089.750</u>	<u>4.677.384</u>	<u>9.694</u>
<u>Doorbetalingen aan schoolbesturen</u>	<u>5.440.301</u>	<u>-</u>	<u>709.761</u>	<u>-</u>
<u>Financiële baten en lasten</u>	<u>40.307</u>	<u>-</u>	<u>-59</u>	<u>56</u>
<u>Resultaat</u>	<u>-9.521</u>	<u>-447.493</u>	<u>1.173.095</u>	<u>-46.476</u>

*Waarin opgenomen Stichting OOA Nieuwe WijkOverige gegevens

Ondertekening van de Jaarrekening 2017

Vastgesteld door:

College van Bestuur

Almere, 11 juni 2018

H. Griffioen

Voorzitter College van Bestuur

B. Dijkgraaf

Lid College van Bestuur

Goedgekeurd door:

Raad van Toezicht

Almere, 22 juni 2018

C.P.M. Schilte

Voorzitter Raad van Toezicht

(namens de leden)

III Overige gegevens

Statutaire bepalingen inzake resultaatbestemming

In de statuten van (Koepel) Stichting ASG zijn geen specifieke bepalingen opgenomen omtrent de resultaatbestemming.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de Raad van Toezicht en het College van Bestuur van (Koepel) Stichting Almeerse Scholengroep

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van (Koepel) Stichting Almeerse Scholengroep te Almere (hierna 'de stichting') gecontroleerd (hierna 'de jaarrekening').

Naar ons oordeel:

geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van (Koepel) Stichting Almeerse Scholengroep per 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;

zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede balansmutaties over 2017 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals vermeld in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2017.

De jaarrekening bestaat uit:

- 1 de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2017;
- 2 de geconsolideerde en enkelvoudige staat van baten en lasten over 2017; en
- 3 het geconsolideerde kasstroomoverzicht over 2017; en
- 4 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2017 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van (Koepel) Stichting Almeerse Scholengroep zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Reikwijdte van de groepscontrole

(Koepel) Stichting Almeerse Scholengroep staat aan het hoofd van een groep van entiteiten (groepsonderdelen). De financiële informatie van deze groep is opgenomen in de jaarrekening van (Koepel) Stichting Almeerse Scholengroep.

Wij hebben in de groepscontrole alle onderdelen, te weten Stichting Almeerse Scholengroep, Stichting voor Algemeen Bijzonder Onderwijs in Flevoland, Stichting voor Openbaar Primair Onderwijs Nieuw Wijken en Stichting IKC+, betrokken. Bij deze onderdelen hebben wij zelf controlewerkzaamheden uitgevoerd.

Door bovengenoemde werkzaamheden, gecombineerd met aanvullende werkzaamheden op groepsniveau, hebben wij voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de groep verkregen om een oordeel te kunnen geven over de jaarrekening.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

het bestuursverslag;

de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;

alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.2. Bestuursverslag van het onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2017 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle van de jaarrekening of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs paragraaf 2.2.2 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het College van Bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het College van Bestuur en de Raad van Toezicht voor de jaarrekening

Het College van Bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs.

Het College van Bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het College van Bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het College van Bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het College van Bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het College van Bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het College van Bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het College van Bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van de jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Amstelveen, 28 juni 2018

KPMG Accountants N.V.

J.L.C. van Sabben RA

Bijlage bij de controleverklaring:

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2017, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;

het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het College van Bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

het vaststellen dat de door het College van Bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring de aandacht te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;

het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en

het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen